

ΤΑ ΚΕΙΜΗΛΙΑΡΧΕΙΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ ΑΘΩ ΙΕΡΑΣ, ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ, ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΠΗΓΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΤΟΥ ΔΟΧΕΙΑΡΙΟΥ

Ἐκδοὺς τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου δὲν συμπεριέλαβον ἐν αὐτῇ τὰ κειμηλιαρχεῖα αὐτῆς· μόνον ἐν παραρτήματι λίαν συνοπτικῶς ἐποιήσαμην περὶ αὐτῶν λόγον, τοῦτο δ' ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν. Νῦν, κατ' εὐμενῆ παραχώρησιν τῆς Ἐπετηρίδος ταύτης, ἐκδίδωμι αὐτὰ ἐνταῦθα χάριν τῶν περὶ τὰς Βυζαντινὰς μελέτας καὶ τὴν ἀγιολογίαν ἀσχολουμένων.

Κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τῶν Βυζαντινῶν ἐγγράφων δὲν ἐτήρησα τὴν χρονολογικὴν αὐτῶν τάξιν, ἀλλ' ἠρίθμουν αὐτὰ διὰ τῶν στοιχείων τῆς ἀλφαβήτου ὧς μοι παρεδίδοντο, διὰ τοῦτο δ' ἐν τῇ ταξιθεσίᾳ αὐτῶν ἐνταῦθα δὲν τηρεῖται ἡ κανονικὴ αὐτῶν σειρὰ.

Ἐκ τῶν νεωτέρων ἐγγράφων, πολλῶν ὄντων, ἐλάχιστα ἠρίθμησα, ὅσα ἡ μονὴ ἐθεώρησε σπουδαιότερα, τὰ δὲ λοιπὰ ἔθθηκα, κατὰ τὴν ταξιθέτησιν τοῦ ἀρχείου, εἰς δεσμίδας κατὰ τὴν χρονολογικὴν τάξιν, ἣν εἶχον, καὶ τὴν προέλευσιν αὐτῶν.

Τὰ Τουρκικὰ καὶ τὰ τῆς Μολδοβλαχίας, μὴ ὄντα πάντα μεταπεφρασμένα, δὲν ἐταξιθέτησα.

Τούτων, μεταφρασθησομένων, καὶ τῶν νεωτέρων Ἑλληνικῶν ἐγγράφων, μόνον ἀδελφὸς τῆς μονῆς, ἔχων ὅλον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν, δύναται ἵνα ποιήσῃται λεπτομερῆ περιληπτικὸν κατάλογον.

Τὰ ἠριθμημένα ἐγγραφα διαιρῶ ἐνταῦθα εἰς τέσσαρας κατηγορίας. α') εἰς κτητορικά, ἐν οἷς περιέλαβον καὶ τὸ τοῦ κριτοῦ Βολερῶ Κωνσταντίνου Σπαθαροκανδιδάτου ὑπόμνημα, ὡς τὸ ἀρχαιότατον τῆς μονῆς ἐγγραφοῦ β') εἰς Αὐτοκρατορικά χρυσόβουλλα¹ γ') εἰς κρισιμόγραφα τῶν ἀπογραφέων τῶν διαφόρων θεμάτων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους καὶ δ') εἰς Πατριαρχικὰ σιγίλλια καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἐγγραφα² καὶ εἰς κρισιμόγραφα τῆς Μεγάλης Μέσης ἢ Συνάξεως, ὡς τὸ πάλαι ἐλέγετο ἢ ἐν Ἐθῶ τοπικῇ ἀρχῇ, καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος, ὡς νῦν ὀνομάζεται αὕτη³.

¹ Ἐδημοσιεύθησαν ταῦτα ἐν τῇ Ἐπετηρίδι τῆς Ἐταιρείας τῶν Βυζαντινῶν Σπουδῶν τόμῳ Δ'. (1927) σ. 285-311.

² Ἐδημοσιεύθησαν ἐν τῷ Ε'. τόμῳ τῆς αὐτῆς Ἐπετηρίδος τῷ 1928 σ. 100-129.

³ Τινὰ τῶν κρισιμόγραφων τῆς Μεγάλης Μέσης ἐδημοσιεύθησαν μετὰ τοῦ Πρώτου τοῦ ἀγίου Ὁρους ἐν τῷ Γ'. τόμῳ τῆς αὐτῆς Ἐπετηρίδος τῷ 1929 σ. 233-281.

Ἡ βιβλιοθήκη, ἧς τὰ χειρόγραφα περιεγράφησαν ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Σπυριδῶνος Λάμπρου ¹, χρῆζει μεγάλης ἐρεῦνης καὶ μελέτης, ἐπειδὴ ἐν τῇ ᾧ ἐκάστου σχεδὸν κώδικος ἢ τόμου ὑπάρχει ἀναγεγραμμένον καί τι ἱστορικὸν γεγονός, ἐπὶ πολλῶν δὲ γράφονται καὶ οἱ δωρηταὶ ἢ ἀντιγραφεῖς, ἐπὶ τινῶν δὲ μουσικῶν καὶ οἱ μελωδοί ².

Τὰ ἅγια λείψανα, περὶ ὧν μόνον ἡ παραδόσις ὁμιλεῖ καὶ ὧν ἡ ἀφιέρωσις εἰς τὴν μονὴν δὲν ἀναφέρεται ἐν οὐδενὶ ἐπισήμῳ ἐγγράφῳ, πλὴν ἐνὸς σταυροῦ τοῦ ἀειμνήστου ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας κυροῦ Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου Βοεβόδα τοῦ Λαπουσέανου, διαιρῶ εἰς δύο κατηγορίας, εἰς τὴν τῶν προτιθεμένων εἰς κοινὴν τιμητικὴν προσκύνησιν καὶ εἰς τὴν τῶν μὴ ἐκτιθεμένων, ἕνεκα τῆς πληθύος αὐτῶν, ἀλλὰ φυλασσομένων ἀσφαλῶς ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ, τῷ ὑπάρχοντι ἐν τῷ ἱερῷ βήματι τοῦ Καθολικοῦ τῆς μονῆς ναοῦ, ἐν ᾧ ἀπόκεινται καὶ τὰ εἰς προσκύνησιν ἐκτιθέμενα.

Αἱ θῆκαι τῶν ἁγίων λειψάνων κατεσκευάσθησαν ἢ ἀνεκαινίσθησαν ὑπὸ εὐσεβῶν Χριστιανῶν, εὐλαβείας χάριν, ἢ ὑπὸ τῶν μεταβαινόντων εἰς ἁγιασμόν τῶν Χριστιανῶν «ταξειδιωτῶν» ὡς καὶ ἐν τοῖς καθέκαστα ὀψόμεθα.

Μετ' ἐπιστασίας ἐνώπιον ὄλων τῶν προϊσταμένων τῆς μονῆς ἐπιμελῶς ἐρευνήσας τὰς λειψανοθήκας, ἐν οὐδεμιᾷ εὗρον λείψανα Νείλου τοῦ μυροβλήτου, Παύλου τοῦ Θηβαίου, τῶν δυσμυρίων μαρτύρων Πολιεύκτου καὶ Φιλοθέου, ἅτινα ἀναφέρει ὁ Γεράσιμος Σμυρνάκης, ὁ ἀντιγράφας τὸν μέγαν Πρωτοσύγκελλον Κύριλλον, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ὁποίου ἴσως θὰ ὑπῆρχον, ὅστερον δ' ἀπώλεσθησαν ³.

Ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια Βυζαντινῆς ἐποχῆς ἢ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου οὐ κέκτηται, εἰ καὶ ὁ ἀειμνήστος ἡγούμενος καὶ ἀνακαινιστὴς ὄσιος Νεόφυτος «καὶ πέπλα πολύτιμα καὶ ἀργύρεα σκευὴ ἱερὰ καὶ εἰκόνας ὁμοίως πανσέπτους καὶ βίβλους ἁγίας τοῖς οὖσι προστέθηκε», διότι κατ' ἐπανάληψιν ἡρημώθη καὶ ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς φρουρᾶς κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν ἐσυλήθη. Ἔχει ὅμως ἱκανὰ τῆς μεταβυζαντινῆς ἐποχῆς καὶ ὄρατα, ἅπερ

¹ Κατάλογος Σπυριδῶνος Λάμπρου τόμος Α'. σελ. 233 — 269.

² Πάντα ταῦτα τὰ σημειώματα πρέπει ν' ἀποτελέσωσι ἰδίαν μελέτην, γραφησομένην μόνον ὑπὸ ἀδελφοῦ τῆς μονῆς, ἔχοντος τὸν πρὸς τοῦτο χρόνον εἰς τὴν διαθέσιν αὐτοῦ.

³ Τὴν χειρίστην ἐντύπωσιν μοι προὔξενησεν ἡ ἐκ προθέσεως πρὸς συκοφαντίαν τῆς μονῆς ὑπὸ τοῦ Σμυρνάκη, οὐδὲ πόρρωθεν ἰδόντος τὸ σκευοφυλάκιον τῆς μονῆς οὐδὲ τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς, ἀναγραφείσα πληροφορία ὅτι αὕτη εἶχε τὴν χάραν τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ, ἧτις ἀπώλεσθη ἢ ἀεμπολήθη πρό τινων ἐτῶν ἐν Σέρραϊς κατὰ τὴν περιοδεῖαν ταξειδιώτου τινός. Ἐκ τῆς συκοφαντικῆς μάλιστα ταύτης καὶ ψευδοῦς ἅμα ἀναγραφῆς ὠρμήθησαν οἱ πατέρες τῆς ἐν Ὀλύμπῳ ἱερᾶς μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ διὰ τῶν Πατριαρχείων ἐξητήσαντο τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς· ἀλλὰ πῶς νὰ ἀποδώσωσιν οἱ Δοχειαρίται πατέρες λείψανον, ὅπερ οὐκ εἶχον καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἀπώλεια οὐδὲ εἰς γῶνσιν αὐτῶν εἶχε περιέλθει;

κατωτέρω μετὰ τῶν ἄλλων ἱερῶν κειμηλίων λεπτομερῶς καταγράψω ἀρχόμενος ἀπὸ τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ ἀποκειμένων ἐγγράφων.

Α΄

ΑΡΧΕΙΟΝ

**α΄. Κιητορικὰ ἐγγραφα τοῦ 11^{ου} μέχρι 16^{ου} αἰῶνος, 9,
ὕπὸ τὰ ἐξῆς στοιχεῖα.**

Α΄.

Ἐπόμνημα τοῦ κριτοῦ Βολεροῦ Κωνσταντίνου Σπαθαροκανδιδάτου τοῦ ἔτος 1038, δι' οὗ ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὸν ἀγρὸν τῆς Περιγαρδικείας. Ἄρχεται δὲ «Ἡ ἐν ἀγίῳ ὄρει ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀγίου Νικολάου...» καὶ λήγει «μέχρι τοῦ πάχεος ἀρωτῆρος, ὅθεν καὶ ἤρξατο¹».

Β΄.

Ἐγγραφοὶν πρατήριον τῆς συζύγου τοῦ Στεφάνου Ῥάσοπα περὶ τοῦ προαστείου τοῦ Ἰσωνος ἐκδοθὲν τῷ 1112. Ἄρχ. «† Εὐδοκίας τῆς γνησίας θυγατρὸς Γρηγορίου...» καὶ λήγ. «Βασίλειος... καὶ ἀρχιδιάκονος τοῦ Λαζάρου παρῶν... καὶ προτροπῇ τῆς προταξάσης μαρτυρῶν²».

Γ΄.

Ἀνταλλακτήριον μεταξὺ Νικηφόρου Μαγίστρου τοῦ Βούρτζη καὶ τοῦ ἡγουμένου τῆς μονῆς Νεοφύτου ἐκδοθὲν τῷ 1118. Ἄρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς...» καὶ λήγ. «Βασίλειος ἀρχιδιάκονος ὁ τοῦ Λαζάρου παρῆν».

Δ΄.

Ἀχρονολόγητος καὶ ἀνυπόγραφος Διάταξις τοῦ ἡγουμένου Νεοφύτου ἀρχομένη «ὄνειν τι χρῆμα ὁ θάνατος» καὶ λήγουσα «καὶ ποιμαίνειν ἡμᾶς καὶ οὐκ ἔτι³».

Ε΄.

Πρατήριον ἐγγραφοῦν, ἐκδοθὲν τῷ 1195. Ἄρχ. «ὁ εὐτελής Ματθαῖος ἱερομόναχος...» καὶ λήγ. «καὶ λοιπῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν», οὔτινες καὶ ὑπέγραψαν αὐτό.

Ζ΄.

Διαθήκη τοῦ ἀνακαινιστοῦ τοῦ μονυδρίου τοῦ τιμίου Προδρόμου συνταχθεῖσα τῷ 1331. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ μοι τὸ τοῦ βίου πέρας πλησιάζον ὄρω...»

¹ Ἄνωθεν τῆς νῦν ἀρχῆς τοῦ ἐγγράφου τούτου κατέστησαν ἐξίτηλοι ἕνδεκα σειραί, αἵτινες δὲν ἀναγινώσκονται.

² Ἐπονται ἕτεροι ἑννέα ὑπογραφαί.

³ Τὸ ἐγγραφοῦν τοῦτο τυγχάνει κολοβόν, ἀλλ' εὐρίσκεται ἀντίγραφον αὐτοῦ νεώτερον πληρὲς ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 427 κώδικι ἔχον ἐν συνεχείᾳ «ἐκφυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς.....» καὶ λήγει «εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν νῦν τε καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας Ἀμήν».

καὶ λήγ. «Τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐπιτελεύτιον γράμμα μου. ἔτους, ͵Ϝωλθ'».

Η'.

Ἀφιερωτήριον τοῦ μοναχοῦ Σίμωνος καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Δημητρίου συνταχθὲν τῷ 1382. Ἄρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς. . .» καὶ λήγ. «Ἐνώπιον τῶν ἀρχόντων τοῦ τε Δεβλιτζηνοῦ κυρίου Μανουήλ, τοῦ Ἀγγέλου κ. Γεωργίου καὶ τοῦ Κασσαντηνοῦ κ. Μανουήλ».

Θ'.

Ἐνοικιαστήριον τοῦ ἐν Δάφνῃ μονυδρίου πρὸς τὴν μονὴν τοῦ παπᾶ κυροῦ Διονυσίου γενόμενον κατὰ μῆνα Ἰούλιον τῆς ἐνισταμένης β'. Ἰνδικτιῶνος τοῦ ͵Ϝωλβ'. ἔτους (1424). Ἄρχ. «† Ἰησοῦ Χριστὲ βοήθει. Φθονερῶν ἂν εἴη καὶ μισοκάλων ἀνδρῶν» καὶ λήγ. «ὑπογραφὲν συνήθως παρ' ἡμῶν τε καὶ τοῦ πανοσιωτάτου πατρὸς καὶ Πρώτου καὶ τῶν ἄλλων πατέρων ἁγίων, οὓς προσεκαλεσάμεθα πρὸς τοῦτο», μεθ' ὃ ἔπονται πολλὰ ὑπογραφαί, ὧν ἐν τέλει γέγραπται ὁ προηγούμενος τῶν Ῥουσῶν Δωρόθεος ἱερομόναχος καὶ Δικαίου τοῦ Ἐσφιγμένου.

Ι'.

Συμφωνητικὸν μεταξὺ μονῆς καὶ ἡγεμονίδος Ῥωξάνδρας καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Μπογδάνου. Ἄρχ. «Ἐν ἔτει ζοϚ'. (1570) καὶ λήγ. «καὶ ἔδωκε σοῦμα ἄσπρα χιλιάδας ρξε'».

β'. Αὐτοκρατορικοὶ Χρυσόβουλλοὶ λόγοι.

ΙΑ'.

Ἀνδρονίκου τοῦ Γ'. ἐκδοθεὶς τῷ 1331. Ἄρχ. «Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου» καὶ λήγ. «ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ἔπησημῆνατο κράτος¹».

ΙΒ'.

Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου ἐκδοθεὶς τῷ 1343 πρὸς ἀσφάλειαν ὅλου τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσσοαίου, ὅπερ ἐξησφάλιζε καὶ τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου Γ'. Ἄρχ. «Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς ἐν ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ διακειμένης σεβασμίας μονῆς. . .» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τύπον.

ΙΓ'.

Στεφάνου Δουσάν ἐκδοθεὶς τῷ 1349 καὶ ἐξασφαλίζων τῇ μονῇ τὸ Καστέλιον καὶ τὴν Ῥεβενίκαιαν σὺν τῷ ἐκεῖσε πύργῳ. Ἄρχ. «Ἐπεὶ πρὶν εὐηργέτησεν ἡ βασιλεία μου. . .» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τῶν Αὐτοκρατορικῶν χρυσοβούλλων τύπον.

¹ Ἐλλείπουσιν αἱ λέξεις λόγος, ὁ μὴν καὶ ἡ Ἰνδικτιῶν.

ΙΔ΄.

Ἰωάννου τοῦ Καντακουζηνοῦ, δι' οὗ παραχωρεῖται τῷ Δ. Δεβλιτζηνῷ μέρος τῶν κτημάτων τῆς Ἑρμηλείας ἐξεδόθη δὲ τῷ 1350. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ διωρίσατο ἡ βασιλεία μου...» καὶ λήγ. ὡς συνήθως.

ΙΕ΄.

Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου πρὸς τὸν μέγαν Ἀδνουμιαστὴν Γ. Κατσαρᾶν, ἵνα κατέχη δι' αὐτοῦ τὴν ἐν Καλαμαριά γῆν τοῦ Πατρικωνᾶ. Ἐξεδόθη τῷ 1351. Ἄρχ. «Ἐπεὶ ὁ οἰκεῖός τῆ βασιλείᾳ μου...» καὶ λήγ. ὡς συνήθως.

ΙϚ΄.

Ἄλλος τοῦ αὐτοῦ ἐξασφαλίζων τὰ ἐν ἀγίῳ ὄρει κτήματα καὶ ὄρια τῆς μονῆς. Ἐξεδόθη τῷ 1356. Ἄρχ. «Οὐδὲν οὕτως ἴδιον πέφυκεν εἶλαι...» καὶ λήγ. κατὰ τὸν συνήθη τύπον.

ΙΖ΄.

Ἄλλος τοῦ αὐτοῦ περὶ κατοχῆς τοῦ Διαβολοκάμπου. τῆς σκάλας Κόνιτζας, τῶν Ἀμαριανῶν καὶ τῆς Ἑρμηλείας. Ἐξεδόθη τῷ 1356. Ἀρχεται καὶ λήγει ὡς καὶ τὸ ἄνωτέρω.

ΙΗ΄.

Ἐγγραφον τῆς μεγάλης Δομεστικίσσης Ἄννης Καντακουζηνῆς τῆς Παλαιολογίνας περὶ τῶν Ἀμαριανῶν ἐκδοθὲν τῷ 1373. Ἄρχ. «Ἡ μεγάλη Δομεστικίσσα Ἄννα...» καὶ λήγ. «ὅπερ καὶ ἐγράφη ἐκ προτροπῆς τοῦ... Πρωτονοταρίου κυρίου...¹ τοῦ Σωτηριώτου μηνὶ Αὐγούστῳ Ἰνδικτιῶνος ια΄. ἔτους, Ϝωπα δ'.

ΙΘ΄.

Μανουὴλ Β΄. τοῦ Παλαιολόγου περὶ τῶν Ἀμαριανῶν καὶ τῆς Ἑρμηλείας ἐκδοθεὶς τῷ 1415. Ἄρχ. «Οἱ ἐνασκούμενοι τῆ σεβασμῆς μονῆ τοῦ Δοχειαρίου... καὶ λήγ. «τὸ παρὸν ἴσον ἡ βασιλεία μου αὐτοῖς ἀπέλυσε, ἵνα ἔχωσιν αὐτὸ εἰς τὰ ἔξης... γεγονὸς ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑννακισιοστῷ εἰκοστῷ τρίτῳ».

Κ΄.

Ἀγνώστου Βασιλέως, ἕνεκα φθορᾶς, δι' οὗ ἐξασφαλίζονται τὰ κτήματα τοῦ πανσεβάστου σεβαστοῦ κ. Δημητρίου Μουρίνου εἰς τὴν Παφλαγονίαν, Δέρκων Ἑρμηλείαν, Κραββατᾶν καὶ Ἀντιγόνοιαν καὶ ὁ περὶ τὴν Σθλάνιτζαν τόπος μετὰ καὶ τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Κασσανδρείᾳ χειμαδίου καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ παλαιοχωρίου. Ἄρχ. «Οὐδὲν ἄρα οὕτω βασιλέως οἶδε ψυχὴν...» καὶ λήγ. «Πρωτοβεστιαρίτης κύριος Δημήτριος ὁ Μουρίνος, καθὼς εὐρίσκεται²».

¹ Ἐλλείπει τὸ ὄνομα.

² Ἐλλείπουν ἐπτά σειραὶ καὶ ἡ ὑπογραφή τοῦ βασιλέως, φθαρεῖσαι.

ΚΑ΄.

Χρυσόβουλλον ἀγνώστου ἐπίσης Βασιλέως μὴ ἀναγινωσκόμενον, ἔνεκα φθορᾶς.

Παρακελεύεται, ὅπως ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου κατέχη καὶ νέμηται ἅπαντα τὰ κτήματα αὐτῆς ὅπουδῆποτε ὄντα.

ΚΖ΄.¹

Ἔτερος, ἐπίσης ἀγνώστου Βασιλέως, διοριζομένου ὅπως τὰ Ἄμαριανὰ κατέχωνται ὑπὸ τῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ ὑπὸ τῆς τοῦ Ἀκαλνίου μονῆς. Ἐξεδόθη τὸν Φεβρουάριον(;) τῆς γ΄. Ἰνδικτιῶνος καὶ ἄρχεται «Ἐπεὶ ἀνηνέχθη τῇ βασιλείᾳ μου ὡς ὁ περιπόθητος θεῖος αὐτοῦ», λήγει δὲ «ἐγένετο αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν τῆς βασιλείας πρόσταγμα».

ΛΕ΄.

Ἐπίσης ἀγνώστου Βασιλέως διοριζομένου, ἵνα ὁ ἀμπελῶν Γρηγορίου τοῦ Ἰσβῆ ἀνήκη τῇ τοῦ Δοχειαρίου μονῇ καὶ οὐχὶ τῷ Τρικανᾷ. Ἐξεδόθη τὸν Μάϊον τῆς ιδ΄. Ἰνδ. καὶ ἄρχεται «Ἐπεὶ ὁ ὑσβῆς ἐκεῖνος πρὸ χρόνων ἔξ...» καὶ λήγ. «ἐπειδὴ κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν ἔξε(δικάσθη;) ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρὰ τῆς βασιλείας μου!

γ΄. Κρῖσιμόγραφα τῶν ἀπογραφῶν τῶν διαφόρων θεμάτων τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους.

ΚΒ΄.

Ἐγγραφοῦ τοῦ Πρωτοκυρηγοῦ Ἰωάννου τοῦ Βατάτζη ἐκδοθὲν τὸν Ἀπρίλιον τῆς Θ΄. Ἰνδ. καὶ ἀποκαθιστὰν τὴν μονὴν ἐν τοῖς κτήμασιν αὐτῆς Ἄτουβλα, Περιγαρδικεῖα Λογγῶ, Ῥωσαίου καὶ Ἐρμηλεία: Ἄρχ. «Ἐπεὶ εὗρον τὴν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἁθῶ διακειμένην...» καὶ λήγ. «ἐπεδόθη τῷ μέρει τῆς διαληφθείσης σεβασμίας βασιλικῆς μονῆς, τῆς ἐπικεκλημένης τοῦ Δοχειαρίου».

ΚΓ΄.

Σιγίλλιωδες γράμμα τοῦ Δομεστίκου Κωνσταντίνου τοῦ Μακρινοῦ ἐκδοθὲν τὸν Ἀπρίλιον τῆς ς΄. Ἰνδ. καὶ ἐξασφαλίζον τὰ ἐπὶ τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσαίου δίκαια τῆς μονῆς. Ἄρχ. «Ἐν τῷ ποιεῖν με τὴν ἀπογραφικὴν ἀναθεώρησιν...» καὶ λήγ. «Ἐπεδόθη τῇ διεληγμένην σεβασμῖα βασιλικῇ μονῇ.... δι' ἀσφάλειαν».

ΚΔ΄.

Σιγίλλιωδες γράμμα, οὗ ἡ ὑπογραφή δυσανάγνωστος, ἐκδοθὲν τὸν Μάϊον τῆς ε΄. Ἰνδ. καὶ παραδίδον τῇ μονῇ τὴν ἀρπαγεῖσαν ὑπὸ τῶν βαρβαρηνῶν

¹ Δὲν τηρεῖται ἐνίοτε ἡ ἀριθμητικὴ σειρά, διότι τὰ ἐν τῷ μεταξύ ἔγγραφα ἔχουσιν ἐκδοθῆ ἐν προηγουμένοις τόμοις τῆς Ἐπετηρίδος ταύτης.

στρατιωτῶν καὶ τοῦ Νεοκαστρίτου γῆν 1500 μοδίων, ὡς καὶ τὴν τῶν 350 ἐκ τῆς Ἐρμηλείας. Ἔρ. «Ἐπεὶ ἐδεξάμην θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα...» καὶ λήγ. «τῇ διαληφθείσῃ σεβασμῖα μονῆ τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

ΚΕ'.

Ἔγγραφον τοῦ μεγάλου Δούκα τοῦ Πρωτοβεστιαρίτου ἐκδοθὲν τὸν Σεπτέμβριον τῆς ιγ'. Ἰνδ. καὶ διατάσσει τὴν παράδοσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Χαγερῆ ἀποσπασθείσης γῆς ἐκ τοῦ κτήματος τοῦ Ῥωσαίου τῆ μονῆ. Ἔρ. «Ἐφθασεν ὁ Χαγερῆς...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη τῷ μέρει τῆς διαληφθείσης σεβασμῖας βασιλικῆς ἀγιορειτικῆς μονῆς δι' ἀσφάλειαν».

ΚΗ'.

Ἔγγραφον, δι' οὗ ὁ Σακελλίων τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ ὁ δοῦλος τοῦ Βασιλέως Γεώργιος ὁ... ἀποφαίνονται ὅτι ἡ μονὴ ὀφείλει ἵνα χορηγῇ τῇ συζύγῳ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ Μαρία ἐν ἀδελφάτον κατ' ἔτος ἐν ὄσφζῆ. Ἔρ. «Τῆς Δοβλιτζηνῆς κυρίας Μαρίας...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸ παρὸν σεκρητικὸν ἡμέτερον ἐγεγόνει γράμμα. Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, ΙΓ'. Ἰνδ. ς ρ ΙΓ'. ἔτει» (1405).

ΚΘ'.

Σιγίλλιδες γράμμα Ἐδεσηνοῦ τοῦ ὀρφανοτρόφου, δι' οὗ ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὰ ἐν Ἐρμηλείᾳ κτήματα αὐτῆς. Ἔξοδόθη τὸν Μάρτιον τῆς ΙΒ'. Ἰνδ. Ἔρ. «Ἐν τῷ ποιεῖν με τὴν ἀπογραφικὴν ἐξίσωσιν...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

Λ'.

Πρᾶξις τοῦ κριτοῦ καὶ ἀναγραφῆς Βολεροῦ Ξιφιλίνου ἐκδοθεῖσα τῇ 25 Μαρτίου τῆς Β'. Ἰνδ. δι' ἧς ἐξασφαλίζει τῇ μονῇ τὰ ἐν Σάτουβλα ἢ Ἄτουβλα καὶ Περιγαρδικεῖα κτήματα αὐτῆς. Ἔρ. «Ἴσον τῶν τιμῶν καὶ προσκυνητῶν πιττακίων» καὶ λήγ. «Δοθήτω δὲ τοῖς μοναχοῖς παρὰ σοῦ καὶ τὸ ταύτης Ἴσον μεταληφθὲν καὶ συνήθως βεβαιωθὲν εἰς ἀσφάλειαν».

ΛΑ'.

Ἔγγραφον τοῦ μεγάλου Διοικητοῦ Θεσσαλονίκης Ἰωάννου Δούκα ἐκδοθὲν τὸν Μάϊον τῆς η'. Ἰνδ. Παραδίδει δὲ δι' αὐτοῦ τῇ μονῇ τὴν Ἄτουβλαν καὶ τὴν εἰς τὸ Κατεπανίκιον τῆς Καλαμαρίας περὶ τὸ Ῥούσιον γῆν τῶν 1000 μοδίων. Ἔρ. «Ἐπειδὴ ἐδεξάμην θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη... μονῇ τοῦ Δοχειαρίου δι' ἀσφάλειαν».

ΛΒ'.

Ἔγγραφον τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Παύλου Γαζῆ καὶ Γεωργίου... δι' οὗ παραδίδουσι τῇ μονῇ τὴν Περιγαρδικεῖαν, τὸ ἡμισυ τῆς Ἐρμηλείας, τὸ ὅλον τοῦ χωρίου τῶν Μαριανῶν καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ Καλοκάμπου μεθ' ὧν

τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτῆς, τὸ περὶ τὴν Ἑρμήλειαν Παλαιοχώριον, τὸν ἅγιον Νικόλαον, τὰς ἐν αὐτοῖς ζευγαρίας ἐλεύθερα καὶ ἀνενόητα ἀπὸ παντὸς δημοσιακοῦ βάρους καὶ πάσης ἔτι βασιλικῆς ἀπαιτήσεως. Ἔρχ. «Ἐπεὶ ὠρίσθημεν παρὰ τοῦ κραταιοῦ. . . » καὶ λήγ. «καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον. . . γράμμα. Μηνὶ Μαΐῳ, Ἰνδ. β'. κατὰ τὸ , Ὑρῖζ'. ἔτος» (1409).

ΛΓ'.

Ἔγγραφον τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Στεφάνου Δούκα τοῦ Ῥαδηνοῦ, Ἰωάννου τοῦ Ῥαδηνοῦ καὶ. . . .¹, δι' οὗ ἀποκαθιστῶσι τὴν μονὴν ἐν τοῖς δικαίοις, ἅπερ εἶχεν ἐν τῇ Περιγαρδικείᾳ, καὶ τὰ ὅποια εἶχον καταπατηθῆ. Ἔρχ. «Οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω σεβασμίᾳ. . . » καὶ λήγ. «Ἐπεὶ εἰς δῆλωσιν τούτων καὶ ἀσφάλειαν ἐπεδόθη αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα. Μηνὶ Δεκεμβρίῳ Ἰνδ. ιβ'».

ΛΔ'.

Γράμμα τῶν δούλων τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Δούκα τοῦ Τζυκανδουλῆνου, τοῦ μεγάλου Χαρτοφύλακος καὶ Λασκάρως τοῦ Κεφαλᾶ, δι' οὗ ἀπέδωκαν τῇ μονῇ τὴν ἀποσπασθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κτήματος τοῦ Πατρικωνᾶ ὑπὸ Ἰωάννου τοῦ Κατζαροῦ γῆν ὡσεὶ μοδίων δισχιλίων τετρακοσίων. Ἔρχ. «Ὁ οἰκεῖος τῷ ἁγίῳ ἡμῶν αὐθέντη. . . » καὶ λήγ. «ἐπεδόθη αὐτοῖς δι' ἀσφάλειαν. Μηνὶ Φεβρουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος α'».

ΛΕ'.

Γράμμα τοῦ εἰρημένου Ἰσβῆ, δηλοῦντος ὅτι ἐπῆλθε συμβιβασμὸς μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς μονῆς περὶ τοῦ ἀμπελίου καὶ ἔλαβεν ὅσα ὑπέρπυρα διέκριναν οἱ ἄρχοντες. Ἔρχ. «Ἐπεὶ εἰς τὴν περὶ ἀμπελίου ὑπόθεσιν. . . » καὶ λήγ. «ἐδόθη τοῖς εἰρημένοις μοναχοῖς εἰς παντελῆ ἀνενοχλίαν καὶ ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰουνίῳ Ἰνδ. δ'²».

δ', Πατριαρχικά σιγίλλια καὶ ἄλλα Ἐκκλησιαστικά Ἔγγραφα, ὅσα ἡ μονὴ παρέδωκέ μοι εἰς ἀρίθμῳσιν.

ΛΖ'.

Ἔγγραφον τῆς Μ. Ἐκκλησίας, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι τὸ κτῆμα τὰ Μαριανὰ ἀνήκει τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ τῇ τοῦ Ἀκαπνίου. Ἔρχ. «Ἐπεὶ ὁ περιπόθητος θεῖος τοῦ κρατίστου καὶ ἁγίου μου αυτοκράτορος. . . » καὶ λήγει «κατὰ τὴν παροῦσαν συνοδικὴν διάγνωσιν τῆς ἡμετέρας μετριότητος ἀπολυθεῖσαν αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος ιγ'».

¹ Τὸ ὄνοματεπώνυμον τοῦτο δυσανάγνωστον.

² Ἔπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν ἀρχόντων.

ΛΗ΄.

Κρισιμόγραφον τοῦ ἐπισκόπου Ἀρδαμέρεως Θεοδοσίου, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ἡ περιουσία τοῦ προειρημένου Ἰσβῆ ἀνήκει τῇ μονῇ, ἧς ἦν μοναχὸς καὶ οὐχὶ τῷ Καβακαρίῳ Δημητρίῳ τῷ Πατρικωνᾷ. Ἔρχ. «Οἱ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἀθῶ διακειμένης...» καὶ λήγ. «ἐπιδέδοται εἰς δικαίωσιν αὐτῆς καὶ ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰουνίῳ Ἰνδικτιῶνος δ΄.».

ΛΘ΄.

Ἐγγραφοῦ τοῦ Πατριάρχου ἁγίου Καλλίστου τοῦ Α΄.¹ ἀπευθυνόμενον πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰωάννην τὸν Παλαιολόγον. Δι' αὐτοῦ παρακαλεῖ αὐτὸν ὅπως διατάξῃ τὸν καταλαβόντα τὸ κτήμα τῆς μονῆς τὸ ἐν Ἐρμηλείᾳ μέγαν ἐταιρειάρχην Τραχανιώτην καὶ ἐκστῆ ἐκεῖθεν καθ' ὅλου, ἀντιστρέψῃ δὲ πρὸς τὴν μονὴν καὶ εἴ τι καὶ ὅσον φθάσας ἀπῆρεν ἐκεῖθεν. Ἔρχ. «† Κράτιστε, θεόστεπτε, θεοδόξαστε, θεοπρόβλητε...» καὶ λήγ. «χαρίσοιτο αὐτῇ μετὰ τῆς παρουσίας καὶ τὴν ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐσαεὶ διαμένουσαν βασιλείαν».

Μ΄.

Κρισιμόγραφον τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης², δι' οὗ ἀποφαίνεται ὅτι ἡ μονὴ ὀφείλει δοῦναι τῇ θυγατρὶ τοῦ Δοβλιτζηνοῦ, συζύγῳ δὲ τοῦ Κόμητος Βαρθολομαίου ἐπὶ ἐν ἀκόμῃ ἔτος τὸ εἰσόδημά τῶν ἀδελφάτων καὶ ὑπέρυτρα 12 πρὸς ἀποφυγὴν περαιτέρω ἐνοχλήσεων καὶ τέλειον ἰσασμόν. Ἔρχ. «Ὁ Δοβλιτζηνὸς ἐκεῖνος κύριος Μανουήλ ἔτι περιῶν δέδωκε...» καὶ λήγ. «ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀπελύθη δι' ἀσφάλειαν. Μηνὶ Δεκεμβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ιγ΄. †».

ΜΑ΄.

Ἐγγραφοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἱερεμίου τοῦ Α΄, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὄρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος. Ἔρχ. «Τῶν ἐν τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ καὶ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου ἐνασκουμένων...» καὶ λήγ. «Εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου δήλωσιν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν Πατριαρχικὸν γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος τῇ διαληφθείσῃ θείᾳ καὶ ἱερᾷ καὶ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν. Ἔτος ζλη΄. (1530). Μηνὶ Ἰανουαρίῳ Ἰνδικτιῶνος γ΄».

ΜΒ΄.

Στίγλιον τοῦ Πατριάρχου Παρθενίου, δι' οὗ ἡ μονὴ ἀνακηρύσσεται εἰς Σταυροπήγιον. Ἔρχ. «Πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἐξαιρέτοις προτερήμασι...» καὶ λήγ. «ἔδόθη τοῖς ὀσιωτάτοις πατράσι τῆς Πατριαρχικῆς Σταυροπηγια-

¹ Ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία γεραίρει τὴν μνήμην αὐτοῦ τὴν 20 Ἰουνίου. Ἐπατριάρχευσε δὲ τὸ α΄. ἀπὸ τοῦ 1350 - 1354 καὶ τὸ β΄. ἀπὸ τοῦ 1355 - 1363.

² Τὸ ὄνομα δυσανάγνωστον.

κῆς μονῆς τῆς ἡμετέρας ἐν μεμβράναις εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν. Ἐν ἔτει τῷ σωτηρίῳ αἰξ ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ιδ´.» Παρθένιος ἐλέφ Θεοῦ κτλ.¹.

ΜΓ´.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Τιμοθέου, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὄρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος. Ἄρχ. «Εἰ δίκαιον μὲν ἔστι καὶ πᾶσι τρόποις ἀνῆκον τῇ ἡμῶν μετριότητι...» καὶ λήγ. «ὄθεν καὶ εἰς τὴν περιούτου δήλωσιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἐν ἔτει ζρκη´. (1620) Μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος γ´. Τιμόθεος ἐλέφ Θεοῦ κτλ.»².

ΜΔ´.

Ἐγγραφοῦν, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ὁ Θεσσαλονίκης ἐχειροτόνησεν ἐπίσκοπον Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου Ὄρους τὸν κῦρ Ἰγνάτιον. Ἄρχεται «Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος...» καὶ λήγει «κῦρ Ἰγνατίῳ εἰς μόνιμον τὴν ἀσφάλειαν: Ἐν ἔτει σωτηριώδει χλιοσιτῶ ἑπτακοσιοσιτῶ δευτέρῳ, Ἰνδικτιῶνι δεκάτῃ, Μαρτίου ἐνάτῃ»³.

ΜΕ´.

Ἐγγραφοῦν τῶν κατοίκων τῆς κωμοπόλεως Γαλιμῆς, δι' οὗ παραχωροῦσι τὸ μονῦδριον τῆς ἀγίας Παρασκευῆς τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Ἄρχ. «Ἡ ταπεινότης ἡμῶν διὰ τοῦ παρόντος ἀποδεικτικῶ καὶ ἐμμαρτύρου γραμματος δηλοποιοῦμεν...» καὶ λήγ. «καὶ ἐδόθη εἰς χεῖρας τῶν εἰρημένων Μακαρίου καὶ Διονυσίου. αψκϞϞ, Μαρτίου κβ...»

ΜϚ´.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου περὶ τοῦ ἐν Γαλιμῇ μονυδρίου τῆς ἀγίας Παρασκευῆς, οὗ τὴν προσήλωσιν εἰς τὴν μονὴν ἐπικυροῦ. Ἄρχ. «Ἐ Καὶ περὶ πάντων μὲν τῶν ἐπ' ὠφελεία κοινῇ συντεινόντων ἢ ἐκκλησιαστικῇ μέριμνα ἐργάζεται τὰ οἰκεῖα...» καὶ λήγ. «ἐδόθη τῷ διαληφθέντι ἱερῷ μοναστηρίῳ τοῦ Δοχειαρίου εἰς μόνιμον παράστασιν. Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αἰωζ κατὰ μῆνα Δεκέμβριον» Κύριλλος κτλ.»⁴.

ΜΖ´.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Μελετίου, δι' οὗ ἐπικυροῦται καὶ κρατύνεται ἡ διαιτητικὴ πράξις τῆς Κοινότητος ὡς πρὸς τὸν ἀγρὸν τοῦ Καλλιγράφου, ὃν κατακυροῦ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ εἰς τὴν τοῦ Κασταμο-

¹ Φέρει 50 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων καὶ βούλλαν μολυβδίνην 0,036.

² Φέρει καὶ 10 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων, ὧν τινες δυσανάγνωστοι καὶ σφραγίδα μολυβδίνην διαμέτρου 0,040.

³ Ὑπογραφή δυσανάγνωστος.

⁴ Ἔπονται καὶ 14 ὑπογραφὰς ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι καὶ σφραγίς μολυβδίνην διαμέτρου 0,060, ἐφ' ἧς ἡ χρονολογία αἰωγ'.

νίτου. Ἔρχ. «Τὰς μετ' εὐθυδικίας συγκυρούσας τῶν πραγμάτων διαιτήσεις καὶ συνθήκας...» καὶ λήγ. «εἰς ἔνδειξιν διηλεκτῆ καὶ παράστασιν μόνιμον. Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ χιλιοστῷ ὀκτακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον ἐπινεμέσεως τετάρτης. Μελέτιος κτλ»¹.

ΞΘ'.

Ἐγγραφοὺς φέρον τὴν σφραγίδα τῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου καὶ τὴν τῆς Μ. Μέσης καὶ πέντε ὑπογραφὰς τῶν σκευοφυλάκων τῶν μονῶν, καὶ ἀναφέρουσι ὅτι ἡ Σύναξις τοῦ ἁγίου ὄρους μετὰ τοῦ Μουσταφᾶ ἀγᾶ ἐπέτρεψε τὴν ἴδρυσιν νεωρίου ἐν τοῖς Δοχειαρικτοῖς ὄριοις, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἔρχ. «Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ προεστῶτες τῆς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου...» καὶ λήγ. «ἡμεῖς οἱ Κασταμονίται δίδομεν τὸ παρὸν γράμμα τοῖς Δοχειαρίταις ἐσφραγισμένον μὲ τὴν σφραγίδα τοῦ ἱεροῦ ἡμῶν μοναστηρίου καὶ μὲ τὴν σφραγίδα τῆς μεγάλης μέσης κατὰ τὸ 1763 Μαρτίου 30».

ΙΟ'.

Γράμμα τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίου, δι' οὗ διαβιβάζεται τῇ μονῇ τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν σιγίλλιδες γράμμα περὶ τῆς μετατροπῆς τοῦ ἰδιορρυθμοῦ μοναστηρίου εἰς Κοινόβιον. Ἔρχεται. «Ὅσιώτατοι προἰστάμενοι καὶ λοιποὶ πατέρες...» καὶ λήγει «ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἶη μετὰ πάντων ὑμῶν 1834 Φεβρουαρίου 8. Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης»².

2Ο'.

Σιγίλλιον τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντίου περὶ τῆς προειρημένης μετατροπῆς, ὅπερ ἄρχεται μετὰ τὸ «Κωνσταντίος ἐλέω Θεοῦ» κτλ. «Εἰσὶ καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ τὴν πατριαρχικὴν διατρανοῦντα μετριότητα...» καὶ λήγει «Ταῦτα ἀπεφάνθη καὶ κεκύρωται συνοδικῶς. Ἐν ἔτει αὐτῷ κατὰ μῆνα Φεβρουαρίου». † Κωνσταντίος ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, † Χαλκηδόνος Ζαχαρίας. † Δέρκων Νικηφόρος. † Μαρωεῖας Δανιήλ³.

¹ Ἔπονται δέκα καὶ τρεῖς ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι.

² Ἔπονται πέντε ὑπογραφαὶ ἀρχιερέων δυσανάγνωστοι.

³ Τὸ πρωτότυπον ὑπάρχει ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς ἱερᾶς Κοινοτήτος, διότι οἱ ἀπαρεσκόμενοι εἰς τὸν κοινοβιακὸν βίον καὶ θέλοντες νέμεσθαι τὰ εἰσοδήματα τῆς μονῆς ἀνενοχλήτως προἰστάμενοι, ἀφ' οὗ δι' ἀθεμιτῶν μέσων μετέστρεψαν τὴν γνώμην τῶν ἀπλοῦκων πατέρων καὶ δὲν ἐδέχθησαν τὸ κοινόβιον, οὐδὲ τὸ σιγίλλιον ἐκράτησαν, οὗ τὸ ἀντίγραφον ἔλαβον ἐσχάτως τῇ πρωτορεπῇ μου.

ε΄. Κρισιμόγραφα τῆς Μεγάλης Μέσης ἢ Συνάξεως τῆς βραδύτερον μετονομασθείσης ἱερᾶς Κοινότητος.

ΜΗ΄.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ ἡ Μ. Μέση ἀποφαίνεται ὅτι τὸ μονύδριον τοῦ Καλλιγράφου ἀνήκε τῇ μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ οὐχὶ τῇ τοῦ Κασταμονίτου¹. Ἄρχ. «Προσῆλθον ἡμῖν οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς...» καὶ λήγ. «ἐγράφη δὲ τὸ παρὸν δικαίωμα... Μηνὶ Αὐγούστῳ, Ἰνδικτιῶνος δ΄. ἔτους 1051. Ἐγράφη δὲ διὰ χειρὸς ἐμοῦ ἱερομονάχου τῆς ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Ἐλεούσης».

ΜΘ΄.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὄρια τοῦ μονυδρίου τοῦ Καλλιγράφου, ὄντος ὑπὸ τὴν κυριότητα τοῦ ἡγουμένου αὐτοῦ Θεοδωρήτου. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ὁ χρόνος κυκλοφορικῶς ὡς τροχὸς ἀεικίνητος ἡμῖν ἐσημάτισται...» καὶ λήγ. «ἐπεδόθη τῷ Καλλιγράφῳ εἰς ἀσφάλειαν. Μηνὶ Ἰανουαρίῳ, Ἰνδικτιῶνος ε΄. ἔτους 1195»².

Ν΄.

Κρισιμόγραφον, δι' οὗ κανονίζονται τὰ ὄρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφώντος. Ἄρχ. «† Ἐπειδὴ κατὰ τὸ καθ' ἡμᾶς ἅγιον ὄρος αἱ σεβάσμια καὶ βασιλικαὶ μοναὶ τοῦ τε Ξενοφώντος καὶ τοῦ Δοχειαρίου...» καὶ λήγ. «ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη αὐτοῖς. Μηνὶ Μαρτίῳ ἔτους Ἰωη (1300) Ἰνδικτιῶνος θ΄.³

Ξ΄.

Ἐγγραφοῦν, τῆς Μ. Μέσης δι' οὗ ἐπιεράπη τῇ μονῇ Δοχειαρίου ἡ ἔξαγορὰ τῶν πρὸ 117 ἐτῶν πωληθέντων τοπιῶν εἰς τὴν μονὴν τοῦ Κοχλιαρᾶ. Ἐξεδόθη δὲ τὸν Μάρτιον τῆς ι΄. Ἰνδικτιῶνος τοῦ ἔτους 1312. Ἄρχ. «Ἡ παροῦσα ὑπόθεσις, εἰ καὶ πολλὸς ὅτι χρόνος ἐρρῦη...» καὶ λήγ. «καὶ τῶν λοιπῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν. ἐν ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ, ὀκτακοσιοστῷ εἰκοστῷ (1312) καὶ μηνὶ Μαρτίῳ, Ἰνδικτιῶνος ι΄»⁴.

ΝΑ΄.

Πρατήριον τῆς Μ. Μέσης, πωλησάσης τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου τὸ μονύδριον τοῦ Καλλιγράφου. Ἄρχ. «Ὁ μὲν θεῖος Δαβὶδ ἐκεῖνος...» καὶ λήγ.

¹ Τὸ πρωτότυπον εὐρίσκεται ἐν τῇ τοῦ Ζωγράφου ὑπὸ τὸν ἀριθ. καὶ τὰ στοιχεῖα ταῦτα: 4.Β' ἀριθ. 4 $\frac{\omega}{B.4}$. Ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπίσημον ἐλήφθη τῇ προτροπῇ μου καὶ ἀπόκειται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου ὑπὸ τὰ στοιχεῖα ΜΗ΄.

² Τινῶν ἐγγράφων δὲν ἐλήφθη τὸ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτος.

³ Ἐπονται ἐπτὰ ὑπογραφαί.

⁴ Ἐπονται ἐπτὰ ὑπογραφαί.

«τοῖς τῆς δηλωθείσης Σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου μοναχοῖς ἐπιδέδοται κατὰ μῆνα Ἰούνιον γεγονὸς τῆς γ'. Ἰνδικτιῶνος τοῦ , Ϛωνγ'. ἔτους». (1345)¹.

NB'.

Ἔγγραφον τῆς Μ. Μέσης ἀποφαινομένης ὅτι ἐν τῷ στασιδίῳ τοῦ Πρωτάτου προΐσταται ὁ τοῦ Δοχειαρίου καὶ οὐχὶ ὁ τοῦ Ξενοφῶντος. Ἐξεδόθη ἐπὶ Πρώτου Δωροθέου ἱερομονάχου τῷ 1363.

NG'.

Ἔγγραφον, δι' οὗ ἐξεχωρήθη τῷ ἐπισκόπῳ Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους Σωφρονίῳ τὸ ἐν Καρυαῖς μονύδριον Μάρκου τοῦ Κωφοῦ. Ἄρχ. «Ἐπειδὴ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους κύριος Σωφρόνιος...» καὶ λήγ. «ἅει ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῷ ἀπογράφει συνήθως κατὰ μῆνα Μαΐιον τοῦ , Ϛϛζ' ἔτους (1399) Ἰνδικτιῶνος β'»².

ND'.

Ἔγγραφον ἐπὶ Πρώτου Ἰγνατίου ἱερομονάχου ἐκδοθὲν μετὰ τὸ 1424 καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἐν Δάφνῃ μονύδριον τοῦ ἁγίου Νικολάου, ἔνθα ἡ μονὴ τοῦ Ξηροποτάμου, ἐξήτησε παρά τε τῆς κυριάρχου μονῆς τοῦ Δοχειαρίου καὶ τῆς ἐχούσης αὐτὸ ὑπ' ἐνοίκιον μονῆς τοῦ κῦρ παπᾶ Διονυσίου, καὶ ἔλαβε μέρος καὶ ἐφύτευσεν ἐσπεριδοειδῆ. Ἄλλὰ κατόπιν ἐπῆλθον φιλονικία, ἃς διέλυσαν ἀντιπρόσωποι καὶ τῶν τριῶν μονῶν ἀποφασίσαντες ὅπως τὰ μὲν ἐσπεριδοειδῆ ὧσι τῆς τοῦ Ξηροποτάμου, αἱ δὲ ἔλαιαι καὶ ὁ τόπος τῆς τοῦ Δοχειαρίου. Ἄρχεται δὲ οὕτως... «Εἰς δόξαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐσυναχθήκαμεν τὰ τρία μοναστήρια...» καὶ λήγει «Τοῦτον δὲ γέγονεν ἔμπροσθεν τῶν κάτωθεν δηλουμένων μαρτύρων»³.

NE'.

Ἔγγραφον τῆς Μ. Μέσης, δι' οὗ τὸ ἀπολεσθὲν κατὰ τὴν ἐρήμωσιν τῆς μονῆς Πρωτατινὸν κελλίον, εὔρεθὲν δὲ κατὰ τὴν ἀπόπειραν τῆς ἀνορθώσεως αὐτῆς ἀπεδόθη αὐτῇ τῷ 1496 ὑπὸ τοῦ Πρώτου Γρηγορίου ἱερομονάχου ἐπὶ ἡγουμένου Μακαρίου ἱερομονάχου. Τὸ ἔγγραφον ἀρχεται «Γνωστὸν ἄπασιν τοῖς ἐνασκουμένοις...» καὶ λήγει «εἰς γὰρ τὴν ὑπὲρ ταύτης μου τῆς ἐκδόσεως καὶ τὸ παρὸν ἐγεγόνει γράμμα τῆς ἐμῆς ταπεινότητος κατὰ τῶν ἄνωθεν καὶ δι' ἐμοῦ καὶ τοὺς λοιποὺς ἁγίους πατέρας κατόνομαν»⁴.

¹ Ἔπονται πέντε ὑπογραφαί.

² Ἔπονται εἴκοσιν ὑπογραφαί.

³ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἐβεβαίωσαν 9 μάρτυρες.

⁴ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, ὅπερ ὑπογράφει ὁ Πρώτος, δύο ἡγουμένοι καὶ δέκα γέροντες, ὧν ἕξ εἰσι Σλαῦοι, εἶναι τὸ χυδαιότερον ὄλων τῶν ἐγγράφων τῆς Μ. Μέσης ἀπὸ γλωσσικῆς ἀπόψεως.

ΝΖ΄.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Μέσης, δι' οὗ κατακυροῦται τὸ κελλίον τοῦ ὁσίου Μάρκου τοῦ Κωφοῦ εἰς τοὺς κατέχοντας αὐτὸ κελλιώτας, ὡς Πρωτατινόν, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν διεκδικήσασαν αὐτὸ μονὴν τοῦ Χελανδαρίου, ἐκδιωχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου, εἰς ὃ εἶχε καταφύγει. Ἄρχεται δὲ οὕτως «Ἐπειδὴ ἀφ' οὗ ἐτραχηλίασεν ὁ παμπόνηρος κατὰ τοῦ αὐτοῦ Ὑψίστου...» καὶ λήγει «εἰς τοῦτο ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν γράμμα Πρωτατινὸν ὑπὸ τὴν σύναξιν τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγίου ὄρους καὶ ἐπεδόθη εἰς τὸ κελλίον τὸ τοῦ Κωφοῦ κατὰ διαδοχὴν εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τῷ ἑπτακιχλιοστῷ ιγ'. (1505) ὧν καὶ τὰ ὀνόματα ὑπεγράψαμεν διὰ τὸ βέβαιον¹».

ΝΗ΄.

Ἐγγραφον τῆς Μ. Μέσης συνταχθὲν τὸν Μάϊον τοῦ ζκα ἔτους (1513) Ἰνδ. α' καὶ δηλοῦν ὅτι ἡ τοῦ Διαχειρίου μονὴ ἐκέκτητο ἀμπελῶνα παρὰ τὸν λιμένα τῆς τοῦ Κασταμονίτου. Ἄρχεται οὕτως. «+ Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρός... Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω πᾶσι τοῖς ἐνασκουμένοις ἐν ἁγίῳ Ὄρει...» καὶ λήγει «καὶ διὰ τοῦτο ἐγεγόνει τὸ παρὸν... κατὰ τῶν ἄνωθεν ἐτῶν καὶ δι' ἐμοῦ καὶ τῶν λοιπῶν...»

ΝΘ΄.

Ἐγγραφον, δι' οὗ δηλοῦται ὅτι ἀπολεσθὲν καὶ αὐθις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐρημώσεως τῆς μονῆς τὸ Πρωτατινὸν κελλίον εὐρέθη κατόπιιν ἐρεῦνης καὶ ἐπεδόθη τῇ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου. Ἄρχ. δὲ οὕτως. «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Δοχειαρίου μονὴ εἶχεν ἐκκλησιαστικὸν κελλίον ἐντὸς τοῦ Πρωτάτου...» καὶ λήγ. «οἱ καὶ βαλόντες τὸ θεμέλιον κατενώπιον τοῦ πανοσιωτάτου Πρώτου Ἰωσήφ ἱερομονάχου διὰ τὸ ἀσφαλὲς καὶ βέβαιον εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας τοῦ ζκβ (1514) ἔτους».

ἸΞ΄.

Ὁροθειήριον τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Ξενοφῶντος ἀρχόμενον· «Τοῦ ἔνεστῶτος καὶ παρόντος ἔτους ζλς'. (1528) Ἰνδικτιῶνος α'....» καὶ λήγον «ἀλλ' ἔστισαν ἀρραγῆ καὶ ἄθραυστα ὡς ἐθεσπίσαμεν συνοδικῶς²».

ἸΖ΄.

Ἐγγραφον, δι' οὗ ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου ἐνοικίασεν εἰς τὴν τοῦ Ζωγράφου τὸν ἐν τῷ μονυδρίῳ τῆς Δάφνης ὑδρομυλον. Ἄρχ. «Κατὰ τὴν σήμερον ἡμέραν ἣτις ἐστὶ μὴν Ἰούλιος ις'. συνάξεως γενομένης...» καὶ λήγ. «καὶ ἐπεδόθη τῇ μονῇ τοῦ Ζωγράφου ἔτους ζξα' (1553)»³.

¹ Τὸ ἔγγραφον τοῦτο φέρει δέκα καὶ ὀκτὼ ὑπογραφάς, ὧν ἑνδεκά εἰσι Σλαυικάι.

² Ἔπονται ὀκτὼ ὑπογραφαὶ ἁγιορειτῶν, δύο Μητροπολιτῶν, τοῦ Τυρνόβου καὶ Νικαίας καὶ τοῦ Ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους.

³ Ἔπονται δέκα καὶ τρεῖς ὑπογραφαί.

ἘΑ΄.

Ὁροθετήριον τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου ἀρχόμενον «Ἐπειδὴ ἡ τοῦ Δοχειαρίου Σεβασμία μονὴ καὶ ἡ τοῦ Κασταμονίτου Σεβασμία καὶ αὕτη ὑπάρχουσα...» καὶ λήγον «ὄθεν καὶ διὰ τὸ βέβαιον ἔγινε τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη τοῖς μοναχοῖς Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν κατὰ τὸ ἔτος ,ζπς (1579) ἐν μηνὶ Ὀκτωβρίῳ Ἰνδικτιῶνος ζ΄»¹.

ἘΛ΄.

Ἐτερον ὁροθετήριον τῶν αὐτῶν μονῶν ἀρχόμενον «Ἐπικούριον τοῦ παντελόπτου καὶ ἐφορῶντος Θεοῦ...» καὶ λήγον «καὶ γὰρ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐπεγράφησαν καὶ ἐπεδόθησαν τοῖς διαληφθεῖσι μοναχοῖς ἐν τῇ Σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Δοχειαρίου εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν ἐπὶ ἔτους ,ζη (1582) Ἰνδικτιῶνος α΄. (ς)»².

ἘΒ΄.

Ἐγγραφοῦ τοῦ 1592 πρὸς λήψιν ὕδατος ἐκ τοῦ διερχομένου ἔμπροσθεν τοῦ Πύργου τῆς Κοινότητος. Ἄρχ. δὲ οὕτω. «† Μὲ τὸ νὰ παρακαθέζεται ἡ ἱερά Σύναξις τοῦ ἁγίου Ὁρους...» καὶ λήγ. «εἴ τις δὲ βουληθεὶ νὰ παρακούσῃ τὸ παρὸν γράμμα... νὰ εἶναι ἀφορισμένος παρὰ Θεοῦ Παντοκράτορος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος»³.

ἘΓ΄.

Κρισιμόγραφον τῆς Μ. Μέσης κανονίζον τὰ ὅρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου κατὰ τὸ μονύδριον τοῦ Σκαμανδρηνοῦ. Ἄρχεται οὕτω. «Κατὰ τὸ ἔτος ,ζρε΄. (1597) ἐν καιρῷ χειμῶνος φιλονεικία καὶ σκάνδαλα πλεῖστα καὶ οὐκ ὀλίγα ἀνεκαινίσθησαν...» καὶ λήγει «καὶ εἰς βεβαίωσιν καὶ μαρτυρίαν ἔγινε καὶ τὸ παρὸν γράμμα καὶ ἐπεδόθη τῶν Δοχειαριῶν»⁴.

ἘΔ΄.

Ἐγγραφοῦ τῆς Μ. Μέσης ἀκυροῦν τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὁμολογίαν τῆς μ. Δοχειαρίου ἐπειδὴ ἐξωφλήθη. Ἄρχεται οὕτως. «† Ἐτους (ἐ)πτάκις χιλιοσιῶ ἑκατοσιῶ τριακοσιῶ δευτέρῳ...» καὶ λήγει. «Ἐλάβομεν αὐταῖς ταῖς ἐννενήντα σῶαις καὶ ἀνελιπός»⁵.

ἘΕ΄.

Κρισιμόγραφον κανονίζον τὰ ὅρια τῶν μ. Δοχειαρίου καὶ Κασταμονίτου ἐν τῷ μονυδρίῳ τοῦ Σκαμανδρηνοῦ. Ἄρχ. δὲ οὕτως. «Ἀείποτε ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ὁ τὸ ἀνθρώπινον γένος βασκαίνων διάβολος...» καὶ λήγ.

¹ Ἐπονται ἔνδεκα ὑπογραφαί.

² Ἐπονται δέκα ὑπογραφαί.

³ Ἐπονται ὀκτώ ὑπογραφαί.

⁴ Ἐπονται ἐννέα ὑπογραφαί.

⁵ Ἐπονται δέκα ἐννέα ὑπογραφαί.

«ἐγράφησαν δὲ ταῦτα τὰ δύο γράμματα καὶ ἐβουλώθησαν παρὰ τῆς μεγάλης συνάξεως, κατὰ τὸ ζῳλθ'. (1631) ἔτος ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ, καὶ ἐπεδόθησαν τὸ ἐν τῇ τοῦ Κασταμονίτου σεβασμίᾳ μονῇ, τὸ δὲ ἕτερον τῇ τοῦ Δοχειαρίου, εἰς ἀσφάλειαν»¹.

ΝϚ'.

Ἐγγραφον τῆς Συνάξεως, δι' οὗ αὕτη ἀναγνωρίζει τὴν μεταβίβασιν τοῦ ἐντὸς τοῦ Καθίσματος κελλίῳ τοῦ μοναχοῦ Ἰωάσαφ εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου. Ἄρχ. «† Ἐπεὶ ἡ σεβασμία βασιλικὴ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου ἄνωθεν μὲν καὶ ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶχεν ἀνάπαυσιν...» «καὶ λήγει «γένεον δὲ κατὰ μῆνα Ἰούλιον τῆς νῦν τρεχούσης πρώτης Ἰνδικτικῶνος»².

ΞΗ'.

Ἐγγραφον ἐνοφράγιστον καὶ ἐνυπόγραφον τῆς μ. τοῦ Κασταμονίτου δηλούσης ὅτι οὔτε αὕτη ἀδικεῖται εἰς τὰ ὄρια τοῦ Καλλιγράφου, οὔτε ἀδικεῖ τὴν τοῦ Δοχειαρίου. Ἄρχ. «Ἐν ὀνόματι τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τῆς μιᾶς θεότητος. Ἀμήν. Διὰ τοῦ παρόντος ἡμῶν γράμματος...» καὶ λήγ. «διὰ ταῦτα νὰ ἔχη τὸ ἐπιτίμιον τοῦ ἀφορισμοῦ καὶ νὰ κληρονομήσῃ καὶ τὰς ἀρὰς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων Πατέρων. Ἀμήν. Ἐν ἔτει Σωτηρίῳ α χ π ς'». (1686)³.

ΞϚ'.

Συστατήριον τῆς μονῆς συνιστώσης τὸν προηγούμενον Μελέτιον πρὸς τὴν ἡγεμονίδα τῆς Οὐγγροβλαχίας Δόμναν Ῥωξάνδραν ὡς ἡγούμενον τῆς ἐν Σλομποζία μονῆς αὐτῆς. Ἄρχ. «† Εὐσεβεστάτη, ἐκλαμπροτάτη, ὑψηλοτάτη, γαληνοτάτη, καὶ συνειωτάτη γυναικῶν...» καὶ λήγ. «καὶ συναριθμησαι σε μετὰ τῶν φρονίμων παρθένων εἰς νυμφῶνα τὸν ἀφθαρτον, νὰ συνευφραίνεσαι μετὰ πάντων τῶν ἁγίων, Ἀμήν. αψλε'. (1735) Ἰουνίου κ. ἐξ ἁγίου ὄρους τοῦ Ἁθωνος, ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου.

Τῆς ὑμετέρας ὑψηλοτάτης αὐθεντείας δοῦλοι καὶ εὐχέται θερμότατοι. † ὁ καθηγούμενος τῆς ἱερᾶς καὶ σεβασμίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου Στέφανος καὶ οἱ σὺν ἔμοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί».

ΞΖ'.

Ἐγγραφον ἀγορᾶς οἰκίας τινὸς μετὰ κήπου ἐν Κατρανίτζῃ τῆς ἐπαρχίας Βοδενῶν. Ἄρχ. «† Ἐμπροσθεν τῆς ἡμῶν ταπεινότητος καὶ τῶν περὶ αὐτῆς ἐντιμοτάτων κληρικῶν, εὐλαβεστάτων ἱερέων καὶ χρησίμων γερόντων τῆς

¹ Ἐπονται δέκα ὑπογραφαί.

² Ἐπονται ἕξ ὑπογραφαί. Ἐκ τῆς παρατεταμένης ἐρημώσεως τῆς Μονῆς ἐσηματίσθη ἡ ἰδέα ὅτι αὕτη δὲν εἶχεν ἐν τῷ Καθίσματι κελλίον, ἀλλ' ἐξ ἄλλων ἐγγράφων καταφαίνεται ὅτι εἶχε καὶ ἀπολλύμενον εὐρίσκοτο.

³ Ἐπονται ἕξ ὑπογραφαί.

πολιτείας Κατσανίτζης...» και λήγ. «ὅθεν εἰς ἔνδειξιν ἐδόθη τὸ παρὸν βεβαιωτικὸν και ἐμμάρτυρον γράμμα κατὰ τὸ προδοθὲν και Χοιζέτιον τῆς βασιλικῆς κρίσεως. Ἔτος αψλθ'. Ὀκτωβρίου 1».

ΟΒ΄.

Ἔγγραφον διακανονίζον τὰ ὄρια τῶν μονῶν Δοχειαρίου και Κασταμονίτου και ἀρχόμενον οὕτω. «Διὰ τοῦ παρόντος κοινοσφραγίστου γράμματος δηλοποιεῖται...» και λήγον «και παρελήφθησαν παρὰ τῶν δύο ἱερῶν μονῶν, και ἕτερον ὁμοιον διατηρούμενον εἰς τὸν κώδικα τῆς ἱερᾶς Κοινότητος, ὅπως τὸ κῦρος και τὴν ἰσχὺν ἔχωσι διὰ παντὸς 1845 Ἰαπριλίου 3»¹.

Β'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

α) Ἡ μὲν τῶν χειρογράφων καταγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Σπυρίδωνος Λάμπρου² περιέχει 395 κώδικας περγαμηνούς, βομβυκίνους και χαρτῶους ἀπὸ τοῦ Ι΄. μέχρι τοῦ ΙΗ΄. αἰῶνος και 3 φακέλους περιέχοντας φύλλα λειτουργικῆς, ἐκκλησιαστικῆς και μουσικῆς ὕλης ἀπὸ τοῦ ΙΕ΄. μέχρι τοῦ ΙΘ΄. αἰῶνος.

β) Ἡ δὲ τῶν ἐντύπων περιέχει μέχρι τοῦδε 1273 τόμους διαφόρου ὕλης, ἔξ ὧν οἱ 48, κλασσικῆς και ἐκκλησιαστικῆς. Οἱ τόμοι οὗτοι ἐτυπώθησαν μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1499—1600 και ἔχουσιν ἀξίαν ἴσην πρὸς τὴν τῶν χειρογράφων και δέον, ἵνα φυλάσσωνται καλῶς, ὡς και ἐκεῖνοι, ἀπὸ τῶν διαφόρων λωποδυτῶν.

Γ'. ΑΓΙΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

α'. Σταυροθήκαι περιέχουσαι σταυροὺς μετὰ τιμίον ξύλον ἢ και ἄνευ τοιούτου και ἄγια λείψανα.

1) *Σταυροθήκη*³ (42×32)⁴ ἣτις περιέχει σταυρὸν ἄνευ βάσεως, διαστάσεων (30×22) και λείψανα τῶν ἁγίων Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ἐλευθερίου, Θεοδώρου Τήρωνος, Μαγδαληνῆς Μαρίας, Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειας, λύθρον τῆς ἁγίας Παρασκευῆς, λείψανα Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου και Ἀρτεμίου. Φέρει ἐπιγραφὴν. «Κτήμα τῆς Βασιλικῆς ἱερᾶς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθωνος. Χεῖρ Ἰωάννου Σμυρναίου 1806 Σεπτεμβρίου 1».

2) *Σταυροθήκη* (32×23) ἐν ἣ σταυρὸς διαστάσεων (19×11) περιέχων

¹ Φέρει 18 ὑπογραφὰς τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κοινότητος και δύο τῶν διαιτητῶν.

² Κατάλογος Σ. Λάμπρου, τόμ. Α΄. σ. 233—269.

³ Αἱ σταυροθήκαι και λειψανοθήκαι εἰσι πᾶσαι σχεδὸν ἀργυραὶ τῶν μὴ τοιούτων θὰ ἀναφέρονται ἰδιαιτέρως ἢ ὕλη.

⁴ Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς δηλοῖ τὸ μῆκος τῆς θήκης, ὁ δεῦτερος τὸ πλάτος και ὁ τρίτος, ὅπου ὑπάρχει, τὸ ὕψος.

τίμιον ξύλον¹. Οὗτος τυγχάνει δῶρον τοῦ ἰδρυτοῦ τοῦ Καθολικοῦ ναοῦ καὶ ἀνακαινιστοῦ τῆς μονῆς ἡγεμόνος τῆς Μολδοβλαχίας Ἰωάννου Ἀλεξάνδρου τοῦ Λαπουσνεάνου. Φέρει μονοκέφαλον ἄετόν, στέμμα, καὶ ἄνωθεν τὰ γράμματα Ιω. Αλ. ι. V. B. B. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀργυρᾶς πλακὸς τὰ γράμματα: Δ. Χ. Α. Ρ. (= Δοχειαρίου Ἀρχάγγελου). Ἐξῶθεν δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Ἐργυρώθη τὸ παρὸν κατὰ τὸ ἀψοθὸν διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου τῆς ἐκλαμπροτάτης Δόμνης Ῥαλοῦς καὶ θν(ο)τατος Ὑψηλάντου ἐν Βουκουρεσιῶ τῆς Βλαχίας, εἶτα διαρραγὲν καὶ διαφθαρθὲν ἀνακαινίσθη τὸ δεύτερον μετὰ προσθήκης καὶ καλλωπισμοῦ παρὰ τοῦ πανοσιωτάτου προηγουμένου κυρίου Παρθενίου τοῦ καὶ Λεοβίου ἀψιῆ ἀφιέρωμα μονῆς Δοχειαρίου».

Περιέχει δὲ καὶ λείψανα τῶν ἁγίων, Θεοδώρου Στρατηλάτου, Χαραλάμπους, Ἐρμολόου, Ἀρτεμίου, Παρασκευῆς καὶ Τρύφωνος.

3) *Σταυροθήκη* (23×23) περιέχουσα σταυρὸν (16×11) μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα ἁγίων, Ἀχιλλείου, Τρύφωνος, Παντελεήμονος καὶ Χαραλάμπους.

4) *Σταυροθήκη* (27×19) περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν² καὶ λείψανα ἁγίων, Χαραλάμπους, Ἀντίπα, Μοδέστιου, Ἰωαννίος ΑCΜΟΝ; — Κοσμᾶ, Δαμιανοῦ, Θεοδώρου, τεσσαράκοντα μαρτύρων, καὶ ἔξωθεν ἐπιγραφὴν. «Ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ, ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριὴλ 1849 Κυρίλλου Προηγουμένου Δοχειαρίτου (καὶ κατωτέρω) Δοχειαρίτου.

5) *Σταυροθήκη* περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Τρύφωνος, Ἀποστόλου Φιλίππου, Δανὶδ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκη δύο τεμάχια. Φέρει καὶ τὴν ἐπιγραφὴν μετὰ τῆς χρονολογίας «1788 + ἔγινε τὸ παρὸν Κουτὶ δι' ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Κυρίου Κυρ. Εὐγενίου ἐκ πόλεως Σόλων τοῦ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου 1797 Σεπτεμβρίου 10».

6) *Σταυροθήκη* (33×26) περιέχουσα μικρὸν σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Στεφάνου τοῦ νέου, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Θεοδώρου Τήρωνος, Γερασίμου, Ἰουλίττας, Ἀντίπα, Παντελεήμονος, Νικήτα, Χρυσοστόμου, καὶ Βασιλείου. Φέρει τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε: «Τὸ παρὸν ἐτελειώθη τῷ 1805 Σεπτεμβρίου 8. Διὰ χειρὸς Ἰωάννου Σμυρναίου».

β'. Λειψανοθήκαι.

1) *Λειψανοθήκη* (19×16) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Προδρόμου, Χαραλάμπους καὶ Προκοπίου. Ἔχει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Δηὰ ἐξόδου τοῦ πανοσιωτάτου προηγουμένου Γεναδίου καὶ Καληνίκου».

2) *Λειψανοθήκη* (21×15) περιέχουσα μανδήλιον μεθ' αἵματος τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Ἄλλοτε περιεῖχεν ἄλλα λείψανα. Ἔχει δὲ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν

¹ Κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ σκευοφύλακος.

² Καὶ οἱ μικροὶ σταυροὶ περιέχουσι τίμιον ξύλον, κατὰ τὸν σκευοφύλακα τῆς μονῆς.

«Τοῦ ἐν ἱερομον. παπᾶ Ζαχαρία Δοχειαρίτου, τοῦ ἐκ Λίμνης ἐν Βοδεν(οῖς) διατρίβοντος ἐν ἔτει 1831 Μαρ. 21».

3) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (23×13) περιέχουσα σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Μοδέστου, Παρασκευῆς, Τρύφωνος, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, καὶ Θεοδώρου τοῦ Στρατηλάτου.

4) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $54/100$ καὶ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ τιμία κάρα τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ ἄρεοπαγίτου 1839».

Ἐπάρχει καὶ θήκη τετράγωνος (27×27×17) ἕξ ὄρειχάλκου, ἐν ἣ νῦν τιθέασι τοὺς ἀργυροῦς σταυροὺς πρὸς φύλαξιν, ἔχουσα τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ παρούσα θήκη ἀφιερώνεται παρὰ τῆς τῶν Ἀμπελακίων ἀδελφότητος καὶ κοινῆς συντροφίας τῶν Κοκκινιάδων, εἰς τὴν ἐν τῷ ἹΑθωνι Σεβασμίαν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου καὶ τιμὴν τῆς χαριτοβρύτου κάρας τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἄρεοπαγίτου ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας ἀσφθ. Σεπτεμβρίου α΄.».

5) *Λειψανοθήκη* μετὰ βάσεως, ἔχουσα περίμετρον $51/100$ καὶ τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε «† αὐτὴ ἡ ἁγία κ(α)ρ(α) εἰν(αι) τ ἁγ(ιου) Μ(η)τρ(ο)φαν(ους) Π(α)τρ(ι)αρχ(ου) Κ(ων)στ(α)ν(τινου)π(ο)λε(ω)ς Αφ(ι)ερ(ω)μ(ε)ν(η) εἰς τ(ην) ιερ(αν) Μ(ο)νιν τ(ου) Δ(ο)χ(εια)ρίου † ἐν ἔτι αςξβ» (1262) εἶναι δὲ ἐπίχρυσος.

6) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $64/100$ καὶ μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Γραπτοῦ καὶ τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ πόρθη τῆς ἁγίας Μονῆς Δοχειαρίου ἐξόδου Προκοπίου Προηγουμένου Πελοπον(νη)σίου».

7) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $56/100$ καὶ περιέχουσα λείψανα τῶν ἁγίων Ἀναργύρων καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ κοντάκιον αὐτῶν γεγραμμένον «οἱ τὴν χάριν λαβόντες τῶν ἰαμάτων ἐφαπλοῦ(τε) τὴν ῥῶσιν τοῖς ἐν ἀνάγκαις ἰατροὶ θαυματουργοὶ ἔνδοξοι, ἀλλὰ, τῇ ὑμῶν ἐπισκέψῃ καὶ τῶν πολεμίων τὰ θράση κα[τευνάσατε τὸν κόσμον ἰώμενοι ἐν τοῖς θαύμασι]».

8) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα περίμετρον $41/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος.

9) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα μῆκος $39/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς χειρὸς τῆς ἁγίας Μαρίνης καὶ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ ἁγία Μαρίνα». Τὰ αὐτὰ καὶ Σλαυιστί.

10) *Λειψανοθήκη* ἔχουσα μῆκος $17/100$ καὶ περιέχουσα μέρος τῆς δεξιᾶς χειρὸς μετὰ δέρματος τῆς ἁγίας Παρασκευῆς. Τὰ ἅγια ταῦτα λείψανα ἐκτίθενται εἰς προσκύνησιν μόνον.

γ΄. Ἁγία λείψανα μὴ ἐκτιθέμενα εἰς τιμητικὴν προσκύνησιν, ἀλλὰ φυλασσόμενα ἐν τῷ σκευοφυλακίῳ.

1) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (37×25) μετὰ πλακὸς ὄρειχαλκίνης περιέχουσα μέρος χειρὸς τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ ἄλλων δέκα ἁγίων ἀγνώστων.

2) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (23×20) περιέχουσα μέρος κάρας ἀγνώστου ἁγίου.

3) *Λειψανοθήκη* (22 X 14) περιέχουσα τίμιον σταυρὸν καὶ λείψανα ἁγίων, Τρύφωνος καὶ Μοδέστου καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· «ἀνεκινίσθη τὸ κοτὶ δι' ἔξόδου τοῦ πανοσιοτάτου προηγουμένου Χριστοφόρου τὸ 1811 Μην Φεβρουαρίου ε'. Δοχειαρίου».

4) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (31 X 25) περιέχουσα σταυρὸν ἀργυροῦν καὶ λείψανα Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειᾶς, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου, Ἀρτεμίου, Μαρίνης, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Ἐλευθερίου, Θεοδώρου τοῦ Τήρωνος, Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς, 1784, Μοδέστου, λυμ...» Ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τούτου, ἔχοντος δύο κέρατα (28 X 16 X 13 τὸ ἕτερον), καὶ ὠραῖον ὄντος, ἀποτελουμένου δ' ἐκ σφυρηλατηθέντος ἀργύρου καὶ σύρματος, ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή· «ἀφιέρωμα Προχώρου ἀρχιδύτου καὶ κτίτορος νέου τῆς μονῆς Δοχειαρίου»¹.

5) *Λειψανοθήκη* (21 X 17) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Γερασίμου, Νικήτα, καὶ σταυρὸν ἕξ ὀρειχάλκου.

6) *Λειψανοθήκη* (29 X 21) περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Βασιλέως ἐπισκόπου Ἀμασειᾶς, Χαραλάμπους, Παρασκευῆς νέας, Παντελεήμονος, Διμοθέου² καὶ Ἐρμολάου.

7) *Λειψανοθήκη* (29 X 20) ἐν εἵδει εὐαγγελίου, περιέχουσα ὠραῖον τίμιον σταυρὸν (27 X 19) καὶ λείψανα Ἐλευθερίου, Ἀντίπα, Χρυσοστόμου, Μοδέστου, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Τρύφωνος, Εὐσταθίου, Θεοδώρου Τήρωνος, Δημητρίου τοῦ Ἀναργύρου, Ἀναστασίου τοῦ Πέρσου, Δημητρίου, Θεοδώρου τοῦ Χίου, Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Κηρύκου, Ἰουλίττας, Παρασκευῆς, Μαγδαληνῆς, Βαρβάρας καὶ Μαρίνης. Φέρει ἔσωθεν τὴν ἐπιγραφὴν «ὁ τίμιος καὶ ζωοποιὸς σταυρὸς ὅπου εἶναι μέσα εἰς ταύτην τὴν ἀργυρᾶν θήκην εἶναι τῆς ἁγίας μονῆς τοῦ Δοχειαρίου, ἡ ὁποία ἀργυράθη καὶ ἔγινε διὰ δαπάνης Σοφρονίου», καὶ ἔξωθεν «ἀνεκινίσθη δι' ἔξόδου Εὐγενίου ἱερομονάχου αψη...».

8) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (28 X 16) περιέχουσα σταυρὸν ξύλινον ἐσκαλισμένον καὶ πέντε τεμάχια λειψάνων, ἐχόντων ἐπιγραφὰς Σλαβικάς.

9) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (24 X 21) ἔχουσα χωνευτὰ τεμάχια ἐκ θαλασσίου ὄστράκου (σεντεφίου) περίξ καὶ περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Παντελεήμονος, Ἀρτεμίου, Παρθενίου ἐπισκόπου Λαμψάκου, Μοδέστου, Παρασκευῆς, Γεωργίου, Ἀποστόλου Ἀνδρέου, Τρύφωνος, μέρος χλαμίδος Βασιλίσσης Θεοδώρας καὶ τεμάχιον ἐκ τοῦ σάκκου τοῦ ἁγίου Σπυριδῶνος.

¹ Ὁ Πρόχωρος οὗτος ἦτο Ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος (1523 — 1549) κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν, «Πρόχωρος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Προΐουστιν(ιαν)ῆς», ὑπάρχουσαν ἔξωθεν τοῦ δυτικοῦ τείχους τῆς μονῆς μεταξύ τῶν ἐκ πλίνθων πέντε ἀψίδων καὶ ἀνωθεν τῶν σταυρῶν. Ὁ Πρόχωρος ἔκτισε τὴν πλευρᾶν, ἐφ' ἧς ὑπάρχει ἡ τράπεζα τῶν πατέρων, πρὸ τοῦ 1676, ὅτε ἱστορήθη αὕτη. Ὅρα καὶ ἱστορίαν μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτενᾶ. σ. 52.

² Ἄντι Τιμοθέου.

10) *Λειψανοθήκη* ξυλίνη (35×25) περιέχουσα σταυρὸν ξύλινον ἠργυρωμένον καὶ λείψανα Τρύφωνος, Ἐλευθερίου, δύο τεμάχια ἀγνώστων ἁγίων, Βλασίου, ἕτερον Τρύφωνος, Χαραλάμπους, Παντελεήμονος, Ἀρτεμίου καὶ Πέτρου τοῦ Ἀθωτίτου.

11) *Λειψανοθήκη* (28×21) περιέχουσα σταυρὸν κεχρυσωμένον μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα Μηνᾶ, Χαραλάμπους, Παρασκευῆς, Τρύφωνος, Παντελεήμονος, Ἐλευθερίου, ἕτερον Χαραλάμπους, Γρηγορίου, καὶ τεμάχιον τοῦ μαρμάρου τοῦ ἐξαρτηθέντος ἐκ τοῦ λαιμοῦ τοῦ νέου, τοῦ ῥιφθέντος εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς νοσοφισμὸν τοῦ εὐρεθέντος ἐν Σιθωνία θησαυροῦ, καὶ διασωθέντος διὰ θαύματος ὑπὸ τῶν Ἀρχαγγέλων¹. Ἔχει δὲ ἡ θήκη αὕτη καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν. «Ἡ παροῦσα ἀργυρωθήκη ὑπάρχει τοῦ πανοσιωτάτου ἁγίου πνευματικοῦ Κυρίου, Κυρίου Διονυσίου Πελοπον(ν)ησίου Δοχειαρίου ἐφθιάσι εἰς Φιλιπούπολιν 1777 εὐτελοῦς».

12) *Λειψανοθήκη* (15×12) περιέχουσα λείψανα τοῦ ὁσιομάρτυρος Στεφάνου καὶ ἔξωθεν τὴν ἐπιγραφὴν «† Διὰ ἐξόδων πάντων τῶν ἀδελφῶν τῆς νέας κοινοῦς (συν)τροφίας Τυροφλίτιον ὑφαντίδων Ρα† Ἀννης 1780 Σεπτεμβρίου 22», ἔσωθεν δὲ τὴνδε· «Ἡ παροῦσα θήκη ἀφιερῶθη εἰς τὴν μονὴν τοῦ Δοχειαρίου τῶν ἁγίων Ταξιαρχῶν τοῦ ἁγίου ὄρους εἰς μνήμην αὐτῶν».

13) *Λειψανοθήκη* (28×19) «τῆς ἁγίας Παρασκευῆς καὶ διαφόρων ἁγίων». Ἔτερον² μέρος τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ ἀρχιδιακόνου Εὐπλου, καὶ δέρμα ἀγνώστου ἁγίου. Φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν «Παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις κυρίου Ζαχαρίου Δοχειαρίου ἐκ Σλήμνου, διατριβόντος ἐν Βοδενοῦς τῷ 1829».

14) *Λειψανοθήκη* (27×21) ἐκ θαλασσίου ὄστρακου περιέχουσα λείψανα ἁγίων, Παρασκευῆς, Παντελεήμονος, Βλασίου καὶ Λουκᾶ. Ἐντὸς τῆς θήκης ταύτης ὑπάρχει ἑτέρα, ἔχουσα περίμετρον $\frac{29}{100}$ καὶ περιέχουσα «μέρος τῆς κάρας τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ 1789. Δ. Χ. Ρ. (Δοχειαρίου) καὶ ἄλλη ἔχουσα περίμετρον $\frac{19}{100}$ καὶ περιέχουσα λείψανα Θεοδώρου Στρατηλάτου, καὶ ἑτέρα (7×2) περιέχουσα λείψανον «† Ἡρμολάου ἱερομάρτυρος».

15) *Λειψανοθήκη* (23×19) περιέχουσα σταυρὸν γλυπτὸν μετὰ τιμίου ξύλου καὶ λείψανα ἁγίων, Παγκρατίου, Ἰακώβου τοῦ Πέρσου, Μερκουρίου, Χαραλάμπους, Θεοδώρου Στρατηλάτου, Θεοδώρας τῆς ἐν Θεσσαλονίκη, Παντελεήμονος, Προκοπίου, Πέτρου Χωιδᾶ Κεφαληνέ(ου), Χρυσσοστόμου καὶ Βλασίου. Ἡ θήκη αὕτη ἔχει τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην· «Κτήμα καὶ ἀπόκτημα διὰ ἐπιστασίας καὶ συνδρομῆς καὶ πάνυ μόχθου καὶ ἐξόδων τοῦ πανοσιωτάτου Χατζῆ πατᾶ Θεωνᾶ Δοχειαρίου 1834 Νοεμβρίου 20».

16) *Σακκίδιον* περιέχον τεμάχια λειψάνων ἀγνώστων ἁγίων, ἅτε τῶν

¹ Ὅρα τὴν ἱστορίαν τῆς μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτενᾶ σ. 18.

² Φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἄλλο τεμάχιον τοῦ ἁγίου Εὐπλου, ἀλλὰ νῦν δὲν ὑπάρχει.

ἀργυρῶν θηκῶν ἀρπαγαισῶν μετ' ἄλλων ἱερῶν σκευῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν, ὡς ἡ παράδοσις ζωηρῶς ἀναφέρει καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ τοῦ 1770 ἀναφερομένων ἐπιβεβαιοί¹.

Ἐνταῦθα φυλάσσεται καὶ μικρὰ ἀνάγλυφος εἰς τὸ βάθος μαρμάρου εἰκὼν τοῦ ἁγίου Δημητρίου ἢ Γεωργίου οὐχὶ μεγαλύτερα τῶν $10/100$ τοῦ μέτρου, ἀν ἡ μνήμη δέν με ἀπατᾷ, διότι τὸ μέγεθος αὐτῆς ἀτυχῶς δέν ἔλαβον.

Δ'. ΙΕΡΑ ΣΚΕΥΗ

1) *Σταυροί*. Ἐν θήκῃ ἐξ ὀρειγάλκου, δωρηθεῖση ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῶν Ἀμμελακίων ἢ Ἰσως Ἀμπελακίων, καὶ ἀνωτέρω περιγραφείσης, περιέχονται 18 σταυροὶ ἔχοντες τὰ ἐξῆς ὕψη 10 · 11 · 12 · 14 · 14 · 17 · 18 · $18/100$ τοῦ μέτρου (ὁ τελευταῖος δέν περιέχει ξύλινον σταυρόν, ἀλλὰ μόνον ὁ ἀργυρος ὑπάρχει) καὶ ἄλλη τὰ ἐξῆς 21 · 23 · 27. Οἱ ἐπόμενοι ἔχουσι καὶ ἐπιγραφάς, ὁ μὲν ἔχων ὕψος 21 «Σοφρονίου μοναχοῦ 1785», ὁ δὲ 23 «Ἀρχιμανδρίτου Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναίου 1837 Αὐγούστου 9», ὁ δὲ 24 «Διὰ σηδρομῆς κ(αὶ) δι' ἐξόδου Ἀνθίμου ἱερομονάχου ἐκ τῆς Μωνῆς τῆς Θε(οτό)κου Κωσσηνήτσας. Μάστορας Δημήτρης». Ἐκ τῶν 18 τέσσαρες φαίνεται δέν ἐμετρήθησαν. Ἄτεροι σταυροὶ ἀλλαχοῦ φυλασσόμενοι ἔχουσι τὰ ὕψη 21 · 27 · 29, ἐξ ὧν ὁ τελευταῖος ἀποτελεῖται ἐξ ὠραίου ἀργυροῦ σφριματοπλέγματος. Οὗτοι εἰσιν ὠραῖοι, ὁ δὲ μετὰ βάσεως ξυλόγλυπτος ἔχων ὕψος 26 εἶναι ἐπίσης ἐξαιρετόν τέχνης.

2) *Ἱερὰ Εὐαγγέλια* ἐπάργυρα ἐν μεγέθους (11×8) ἔχει τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν: «Κτῆμα Κυρίλλου ἱερομονάχου Ῥοδιστοῦ. Διὰ χειρὸς Θεωμᾶ Ἱ. Χρυσσοῦ Κρουσ». Ἄτερον (18×13). Ἄλλο (20×14) «Δ Δαμιανός, Ἀμβρόσιος μοναχοὶ Δοχειαρίται».

Ἄτερον (37×27) μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν: «Ἐγὼ παρὸν Εὐαγγέλιον οἶπαρχοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Δοχειαρίου διὰ χειρὸς Γεωργίου στηάτης Καλλαριτιώτης 1859». Ἄλλο (42×30) τὸ καὶ ὠραιότερον καὶ βαρύτερον: «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναῖος 1844» καὶ τελευταῖον τὸ καθημερινόν, δεδεμένον δι' ἀργύρου μόνον κατὰ τὰς γωνίας καὶ τὸ μέσον, (36×26) ἐπιγραφὴν φέρον: «Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἱερᾶς μονῆς Δοχειαρίου», ἐν ὅλῳ ἔξ. Ὑπάρχει ἀνὰ ἓν καὶ εἰς τὰ παρεκκλήσια τῆς μονῆς.

3) *Ἁγία δισκοποτήρια μετὰ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτῶν*. Τοιαῦτα ὑπάρχουσι ὀκτώ, ἐφ' ἐνὸς τούτων γέγραπται: «Σῶμα Χριστοῦ μεταλάβετε, πηγῆς ἀθανάτου γεύσασθε» καὶ κάτω «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Σμυρναῖος 1846. ὀκτωβρίου 20» καὶ ἐπὶ ἑτέρου: «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ 1830 Αὐγούστου 15». Ἐπὶ ἄλλου: «Εὐγενίου μοναχοῦ, Παχωμίου Ἱερομο-

¹ Ὅρα ἱστορίαν τῆς μονῆς Δοχειαρίου ὑπὸ Ἀρχιμ. Χριστοφόρου Κτενᾶ, σ. 71 · 72.

νάχου 1755». Ἐπί ἑτέρου· «καὶ τότε παρὰ τοῦ ἐν ἱερομονάχοις Κυρίου Ζαχαρίου ἐκ τῆς Λίμνου διατρίβοντες ἐν βοδενοῖς κατὰ τὸ 1832». Ἐπί ἄλλου «Διμ(η)τρου Καναίλ(α)ς κε τὸν τέκνο». Διμ(η)τρου Ραλῖος κε τὸν τέκνο» καὶ ἐπὶ ἑτέρου «† δι' ἐξόδου Ἱερεμίου προηγουμένου Συρπιότη 1842».

Ἐφ' ἑνὸς τῶν δισκαρίων γέγραπται· «Ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου». Ὑπάρχουσι καὶ δύο δισκάρια ἄνευ βάσεως καὶ τέσσαρα δοχεῖα τοῦ ζέοντος ὕδατος. Ἐφ' ἑνὸς τούτων· «Γαβριὴλ Σλομποζίας 1832».

4) *Δίσκοι ἀντιδώρου καὶ ἄλλα τινὰ σκεύη*. Δίσκος διαμέτρου $4\frac{1}{100}$, ἐφ' οὗ γέγραπται· «Κτίμα μονῆς Δοχειαρίου, ἐπιτροπῆς δὲ Ἰωαννικίου Ἀρχιμανδρίτου κὲ Προηγουμένου Προκοπίου 1836 Ὀκτωβρίου 15». Ἔτερος διαμέτρου $3\frac{5}{100}$ «Διὰ συνδρομῆς κ(αὶ) ἐξόδων τοῦ ὁσιωτάτου ἐν Μοναχοῖς Κυρίου Μελχισεδέκ Δοχειαρίου 1842 ἀπὸ ταξ(ειδίου) Ἀδιανου(πόλεως)». Ραντιστήριον (κανί), δι' οὗ ῥαίνουσι τὸν ἐπιτάφιον διὰ ῥοδελαίου. Χριαλῖς, δι' ἧς χρίουσι τοὺς ἐκκλησιαζομένους δι' ἐλαίου ἐκ τῆς κανδήλας τοῦ ἐορταζομένου ἀγίου. Δοχεῖον, δι' οὗ πίνουσι τὸν ἁγιασμόν, ἐφ' οὗ γέγραπται· «διὰ ἐξόδου τοῦ Γέρου Δαμασκenoῦ μοναχοῦ Δοχ(ειαρίτου)».

Ἐν ἀρτοφόριον ὀκτάγωνον ἀνηρτημένον ἀπὸ τοῦ Κουβουκλίου τῆς ἁγίας Τραπέζης καὶ ἕτερον ἐπ' αὐτῆς. Ἦγουμενικὴ ῥάβδος ἔχουσα τεμάχια ἐν αὐτῇ κεχωνευμένα ἐκ θαλασσίου ὀστράκου καὶ ἕτερα ἀρχιερατικῆ ἀργυρᾶ. Δύο διτρίητρα μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς· «Κτίμα ΜΝΣ. Δ. Χ. ου 1845». Ἀρτοκλασία ἔχουσα τήνδε τὴν ἐπιγραφὴν· «† Καὶ τότε σὶν τοῖς ἄλλοις ἐκ τῆς δι' ἠγιαρίου, ἐπιτροπῆς δὲ Ἰωαννικίου Ἀρχιμανδρίτου κὲ Προκοπίου προηγουμένου 1837».

5) *Θυμιατήρια*. Θυμιατήρια ὑπάρχουσι πέντε, ἐφ' ἑνὸς τούτων γέγραπται· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ» καὶ ἐπὶ ἑτέρου· «Ἀρχιμανδρίτης Σλομποζίας Γαβριὴλ Συμωναῖος 1845». Θυμιατήριον ἄνευ ἀλύσεων, κασιὶ λεγόμενον, δι' οὗ θυμιῶσιν οἱ ἐκκλησιαστικοὶ καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου γέγραπται· «Σύναξις τῶν Ἀρχαγγέλων. Διὰ συνδρομῆς καὶ ἐξόδου Κυρίλ(λου) ἱερομονάχου Πελοποννησίου Δοχειαρίου, ἀφιέρωσης ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ Μονῆν εἰς μνημόσυνον αὐτοῦ 1834» ἕτερον τοιοῦτον «τοῦ ταπεινοῦ Μητροπολίτου Ἀ(δ)ριανουπόλεως Γρηγορίου τῷ αὐλθ' . (1839) ἔτει».

6) *Κιβώτια*. Τὰ κιβώτια ταῦτα, τέσσαρα τὸν ἀριθμόν, ἔχοντα σχῆμα μονῆς, φέρουσιν ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ ὄμου οἱ διάκονοι ὅταν θυμιῶσι τὸ ἐκκλησίασμα ἐν τῷ Καθολικῷ ναῷ ἢ καὶ τοῖς ἐορτάζουσι παρεκκλησίαις.

Ἐφ' ἑνὸς τούτων, ὠραιστάτου ὄντος, ὑπάρχει ἡ ἑξῆς ἐπιγραφή. «Τὸ παρόντι ἀργυροῦν Κυβότιον ὑπάρχει τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς μονῆς τοῦ Δοχειαρίου διὰ συνδρομῆς καὶ δαπάνης τοῦ πανοσιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου ἀγίου σκευοφύλακος Κυρίου Κυρίλλου Χιοπολίτου καὶ ὅσοι ἐβοήθησαν ὡς τοῦτο νὰ ἔχουν βοήθειαν τοὺς θύους ταξιάρχας. Ἀμὴν αψψα». (1791). Ἐπὶ τοῦ ἑτέρου γέγραπται· «κατεκοσμήθη πόθω καὶ δαψιλῇ δαπάνῃ τῆς τοῦ

Δοχειαρίου) διὰ χειρὸς Θωμᾶ Ἰσιδώρου κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1849 καραϊάς».

Ἔτερον ἀπλοῦν μετακομισθὲν ἐκ τῆς ἐν Σλομποζία μονῆς καὶ ἐν ὠραῖον ξύλινον, ἔχον ἐκ θαλασσίου ὀστράκου κεκωνευμένου εἰς τεμάχια τὰς εἰκόνας τῆς Ἀναστάσεως καὶ Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ, τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ περίξ αὐτῆς τὰς τῶν Ἀρχαγγέλων.

7) Ἐξαπίεργα. Δύο μετὰ τοῦ σταυροῦ αὐτῶν, ἐφ' οὗ γέγραπται «† Διὰ δαπάνης Μελχισεδὲκ μοναχοῦ, Ἀφιερωθέντα ἰς τιν ἱερὰν Μονὴν τοῦ Δοχειαρίου 1844 Μαΐου 21»¹.

8) Ἐγκόλπια. Ἐγκόλπιον διαμέτρου $\frac{6}{100}$ ἔσκαλισμένον, ὠραῖον, ἔχον τὴν ἐπιγραφὴν: «Μητροπολίτης Ἰωσήφ» πάντως ὁ Ἀρχίδος, οὗ τὰ διτρίκηρα ἐσυλήθησαν μετὰ τῶν λοιπῶν ἱερῶν σκευῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν. Ἔτερον διαμέτρου $\frac{7}{100}$ μετὰ ἀλύσεως κάτωθι αὐτοῦ κρέματα σταυρὸς ἀργυροῦς μετὰ λίθων. Φέρει δὲ τὴν ἐπιγραφὴν. «Ταπεινὸς ἀρχιεπίσκοπος Ἐλασσόνος καὶ ἀρχαγγέλων τῆς μεγάλης Μοσχοβί(ας;) ἀρσένηως Ἰεριζ» (1609). Ἐν τῷ μέσῳ ἔχει στρογγύλην πέτραν μετὰ ταῦτα τεθεισάν, κατὰ τὴν παράδοσιν, χρώματος κλίνοντος εἰς τὸ φαιόν, εἰμὴ εἰς τὸ κόκκινον. Μία καρδιά ἐπίχρυσος μετὰ ἀλύσεως καὶ εἰς σταυρὸς ἐγκόλπιος.

Ε'. ΙΕΡΑ ΑΜΦΙΑ

Ἡ μονὴ κέκτηται ἐπιτάφιον κεντητόν, ἀρίστης τέχνης, καὶ μεγίστης ἀξίας, ἐμποιοῦντα θαυμασμὸν τοῖς ἀρχαιολογοῦσι, καὶ ἔχοντα διαστάσεις 153 × 106 καὶ περίξ τὴν ἐπιγραφὴν τήνδε: «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ κατετέθη Χ(ριστ)ὲ καὶ ἀγγέλων στρατιαὶ ἐξεπλήττοντο, συνκατάβασιν — τὴν φοβερὰν σου βασιλεῦ· δευτέραν παρουσίαν πίσει καὶ πόθῳ προ(ο)δοκῶ. Ἐξίσταμαι καὶ τρέμο· πῶς ἀτενίσσο σοι κριτὰ — πῶς εἶπομον τὰς πράξεις, τίνα μεσίτην χρίσωμαι πὸς φύγω τὰς κολάσης — ἀπαγορέβο ἑμαυτὸν πρὸς σὲ νῦν καταφεύγω· σόσον με σ(ω)τερ ἀωρέαν δι' οἶκτον εὐσπλα(γ)χνίας» —.

Ἄνωθεν τοῦ Ἀγγέλου τοῦ παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἱσταμένου γέγραπται: «ἐκ μονῆς ὑπάρχει Δοχειαρίου», κάτωθι δὲ τῶν ἐξαπτερῶγων Ἀγγέλων «ἔτι ζουγ'» (1605).

Ἔτερον κεντητόν ἐπιτάφιον θαυμάσιον διαστάσεων 116 × 96. Ἐπ' αὐτοῦ γέγραπται: «χειρ εὐτελοῦς Καλλινίκου ἱερομονάχου ἔτει ζροχβ'» (1614) καὶ κατωτέρω: «Ἔστι αἰεὶ κληρὸς μονῆς τῶν ἀσωμάτων Δοχειαρίου φημι τῶν ἐν τῷ Ἁθ(ῶ)», καὶ ἄνωθεν μεταξὺ τῶν ἐξαπτερῶγων Ἀνάθημα ἐκώμεισα Τουλουανη $\frac{a}{x}$ (= μοναχῆ). Πέριξ τοῦ ἐπιταφίου τούτου τὰ ἐξῆς: «Βροτοὶ βλεπωντες των ἀμ(ν)ων υπλομενον σιθηται και τρεμεται βλεποντες κατω. ΧS (Χριστὸς) γὰρ ενδον θυεται καθημεραν· και πᾶσαι αἱ τάξεις αυλων τε ταγμα-

¹ Τὰ ἀγορασθέντα τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1768 ἀπὸ τῆς μονῆς τοῦ Παντοκράτορος πάντως ἐσυλήθησαν κατὰ τὴν μεγάλην ἡμῶν ἐπανάστασιν.

των λειτουργικῶς κυκλοσιν αὐτῷ σνιτρομῷ¹ μελιζεται δε καὶ τρεφει τοὺς ἀξιους· ἀναξιους φλεγειν».

Ἔτερον ὠραῖον ἐπίσης, ἀλλὰ μικρότερον (61×47), ἔχοντα μόνον τὸν Χριστὸν καὶ ἓνα Ἄγγελον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ἕτερον παρὰ τοὺς πόδας.

Τὴν σὺναξιν τῶν Ἀρχαγγέλων ἔργον ἔξαισίας τέχνης, ἀλλ' ὀλίγον ἐφθαρμένον κατὰ τὰ πρόσωπα τῶν τεσσάρων Ἀγγέλων. Ἡ φθορὰ προήλθεν ἐκ τῆς προστριβῆς τῶν ἐνδυμάτων τῶν μοναχῶν κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰκόνας τῶν Ἀρχαγγέλων ἐπὶ τοῦ ἀριστουργήματος αὐτοῦ².

Ἡ τελεία καταστροφή δύναται νὰ προληφθῆ, ἐὰν διαταχθῆ ὁ σκευοφύλαξ νὰ αἴρῃ τὸ ἔξαισιον αὐτὸ τεχνούργημα κατὰ τὸν ἀσπασμὸν τῆς εἰκόνας τῶν Ἀρχαγγέλων, ὡς πράττει καὶ ὁ σκευοφύλαξ τῆς μονῆς τῶν Ἰβήρων. Τὸ ἔργον τοῦτο ἔχει διαστάσεις 109×85, καὶ τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν· «Διὰ συνδρομῆς ἐμοῦ τοῦ πατᾶ Δανιὴλ Καιριγότας³ ὑπόνιμα⁴ ἀνεστοιρίθη ἡ παροῦσα πύλη ἐπὶ ἔτους αχογ'». (1673).

Δύο ἐπιτραχήλια, ὧν τὸ ἓν (135×35) ἔχει ὠραίας κενητὰς τὰς τῶν Ἱεραρχῶν εἰκόνας, καὶ τὸ ἕτερον (154×31) τὰς Δεσποτικὰς εὐροτὰς. Ἐπὶ τούτου ὑπάρχει τὸ ἐξῆς δίστιχον «Ἄμφιον Ἱερῶν⁵ τόδε Ἀναστασίῳ δὲ χρῆμα—Ἱεροχριστοφόρος δ' ἀνέθετο⁶ τῷ Κυρίῳ».

Δύο ἐπιμανίκια, ἐφ' ὧν γέγραπται· «Κτῆμα Ἀναστασίῳ πέλει τόδ' ἄμφιον ὄντως ἀνέρος εὐσεβέως Χριστοφόρου τε θύτου—οὗτος γὰρ δαπάναις ἰδίαις κοσμήσατο χρῆμα κάλλιστον βλεπέειν θυότατον φορέειν».

Δύο ἐπιγονάτια ὠραῖα, ὧν τὸ ἓν ²⁸/₁₀₀ ἔχει τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν· «περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου δηνατέ, ἀψῆγ (1763) χεῖρ ΤΑ, (= Ἀντωνίου) καὶ τὸ ἕτερον ²⁵/₁₀₀. Ἐν ὁράριον μετὰ κενητῶν ἁγίων, καὶ ἓν ὠμοφόριον, ἐφ' οὗ γέγραπται· «Τὸ παρὸν ὠμοφόριον ὑπάρχει τοῦ Πανιερωτάτου Μ(ητ)ροπολίτου Λαρίσσης Κυρίου Διονυσίου ἀρχῆβ» (1662).

Ἐἴκοσι καὶ μίαν ζώνας ἀργυρᾶς πορπουμένας ἔμπροσθεν, καὶ δεκτὴ ἐκ θαλασσίου ὀστράκου. Δύο μῆτρας, καὶ ἄλλα ἀρχιερατικά, ἱερατικά καὶ διακονικά ἄμφια ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀξίας.

Ἡ κατὰ τὴν ἐπανástασιν συλήσασα τὸ σκευοφυλάκιον τῆς μονῆς Τουρκικῆ φρουρᾶ ἢ δὲν ἔδωκε σημασίαν τινὰ εἰς τὰ κειμήλια ταῦτα ἢ δὲν εὐρίσκοντο τότε ἐν τῷ συληθέντι σκευοφυλακίῳ.

Ὅτι δὲ ἡ σύλησις αὕτη, ἦν ζωηρῶς λίαν ἀναφέρει καὶ ἡ παράδοσις τῆς μονῆς, ἔλαβε χώραν μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἐξῆς ἱερῶν ἀμφίων

¹ Ἀντὶ σὺν τρόμφ.

² Ἡ Σὺναξις ὑπάρχει.

³ Ἀντὶ ἴσως Τσιριγώτης, ἐκ τοῦ Τσιρίγου, ἦτοι τῶν Κυθήρων.

⁴ Ἀντὶ ἐπόνυμον.

⁵ Ἀντὶ Ἱερῶν.

⁶ ἀνέθετο.

καὶ σκευῶν, ἅπερ ἐν τῷ ἐπομένῳ καταλόγῳ ἀναφέρονται, ὡς καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν θηκῶν τῶν ἁγίων λειψάνων, αἵτινες δὲν ἀντικατεστάθησαν, διότι δὲν ἐγίνωσκον τίνων ἁγίων λειψάνων ἦσαν. Ἐχει δὲ ὁ κατάλογος οὗτος ὡς ἑξῆς.

«1770. Ἰανουαρίου α. Ἐδῶ σημειώνομεν διὰ ἐνθύμιοις τὰ σκευὴ τοῦ κάτω Σκευοφυλακίου κατ' ὄνομα ἐν τῷ παρόντι καταστάχῳ ὅπου τὰ ἐπήγαμεν εἰς τὸ ἐπάνω Σκευοφυλάκιον ἡμεῖς οἱ παρόντες γεγραμμένοι: Ὁ,τε Σκευοφύλαξ Κύριλλος, Παπᾶ Γεράσιμος, Γερο Πετρόνιος, Ἀβέρκιος, Ἰγνάτιος, καὶ ὁ Μαστρονίκος καὶ ὁ Γερο Θεόκλητος.

Θυμιατὰ ἀργυροχρυσωμένα	8
Κανδήλια σφυριστὰ καὶ χυτὰ μεγάλα μικρὰ ἀργυρᾶ ὄλα	41
Κατσία τὸ ἓνα... ¹ ἀργυροχρυσωμένο	4
Κιβώτιον ἀργυροχρυσωμένον	1
Ἐξαπτέρυγα μετὸν σταυρὸν ἀργυρόχρυσα	5
Πατερίτσα συρματερὴ ἀργυρόχρυση	1
Τρικῆρια καὶ δικῆρια ἀργυρᾶ τοῦ Ἰωσήφ Ἀχιριδῶν	2
Ἐσθῆρα ἀργυρόχρυσα περασπεροῦ	2
Περιζώνια μετὰ τὰ κολάνια τοὺς ἀργυρᾶ	21
Σταυροὶ ἀργυρόχρυσοι μετὰ μαργαριτάρια ὄλοι καλοὶ	12
Ἐγκόλπια μετὸν... ἀργυρόχρυσα	5
Μονόκερα...	1
Ἐγκόλπιον μεριζάνι... ἀργυρωμένο	1
Εὐαγγέλιον μετὸν μέγαν ἀργυρόχρυσον	4
Δίσκοι ἀργυροὶ οἱ δύο μεγάλοι	3
Δισκοπότηρα μετὰ ἀκόλουθὰ τοὺς ἀργυρόχρυσον	6
Στράβιττες μετὰ ἑκατόνικα ἀργυροχρυσωμένα	13
Καπάκι ἀπὸ θυμιατῶν ἀργυροῦν	1
Καὶβὲ ἱμπρίκι χρυσωμένο	1
Πόλοι ὁ ἓνας μέγαν καὶ ὁ ἄλλος μικρὸς ἀργυρόχρυσον	2
Στεφάνια μετὸν μικρὸν ἀργυρόχρυσον ἀπὸ δεσποτικά	3
Στεφάνια ἀργυρᾶ ἄχρηστα	3
Ἀροκλασία μέγαν ἀργυρᾶ	1
Θήκη τοῦ ἁγίου Εὐπλοῦ συρματερὴ ἀργυρόχρυση	1
Ἐπιμάνικα διὰ μαγγάνου κατὰ ζεύγη	18
Ἐπιτραχήλια διὰ μαγγάνου ἐκλεκτὰ	7
Ἀέρες μετὰ 2 καλύμματα διὰ μαγγάνου ἐκλεκτὰ	3
Σαγγαροῦδι ἀργυρόχρυσον μετὰ μαχαιροῦδι μπογᾶς	1
Βούλ Σύναξις σιδηρένια	1
Ἐγκολπούδια μετὰ ἓνα σταυροῦδάκι ἀργυρᾶ	3

¹ Ἐνθα τὰ ἀποσιωπητικὰ ἐν τῷ μεταξὺ ὑπάρχουσι λέξεις δυσανάγνωστοι.

Σακκούλα διὰ μαγγάνου ὅπου ἔχει τοῦ Ἀχρίδος τὸ ἐγκόλπιον ἐκλεκτὴ . . .	1
. . . καλὸν	1
Ἐβάλαμεν καὶ εἰς τὸ ἔξω, μέσα εἰς τὸ σεντουκι ἐν πρώτοις: φελόνια χρυσοῦφαντα καλὰ	14
Στιχάρια χρυσοῦφαντα ὅλα καλὰ	23
Ἐπιτραχήλια χρυσοῦφαντα ὅλα καλὰ	23
Μανδήλια χρυσᾶ καλὰ τῶν εἰκόνων	13
Ποδιᾶς τῶν εἰκόνων χρυσοῦφαντες καλαὶ	21
Ἐσθραϊὰ Πύλη διὰ μαγγάνου Σύναξις	1
Σάκκοι χρυσοῦφαντοι καλοὶ	4
Ἔμοφορία διὰ μαγγάνου τοῦ Διονυσίου (Λαρίσης) καὶ τοῦ Ἀχρίδων	2
Ἐπιγονάτια διὰ μαγγάνου	4
» ἀρχιερατικὰ μὲ ἀσῆμι	2
» τῶν εἰκόνων	4

1770: Ἴδου καὶ τὰ πάνω σκευὴ τοῦ ἐπάνω Σκευοφυλακίου.

Σταυροὶ μεγάλοι μικροὶ ἀργυρόχρυσοι	37
Ἔτι σταυρὸς ἐκλεκτὸς σκαλιστὸς μεγάλος μὲ κλοῦφι	1
Λαβίδες μεγάλαις μικραῖς ἀργυρόχρυσαις	9
Ἐθαγγέλια μικρὰ μεγάλα ἀργυρόχρυσα	6
Δισκοπότηρα μὲ τὸ μεγάλο ἀργυρόχρυσα	5
Ἀστερίσκοι ἀργυρόχρυσοι	2
Λόγχη ἀργυρᾶ	1
Δισκάρια μὲ τὸ μεγάλο ἀργυρόχρυσα	3
Πατερίτσα συντεφένια καλὴ τοῦ Πατριάρχου Διονυσίου (ἴσως ἡ ὑπάρχουσα)	1
Μονόκερον σὰν ἐγκόλπιον ἀσκάλιστον ἀργυρόδετον	1
Κούπα σιντεφένια	1
Περιζώνιον ἀργυρόχρυσον μὲ τὸ κολάνι	1
Καυκία τοῦ ὑψώματος ἀργυρόχρυσα	2
Ἔτερον ἐγκόλπιον ἀργυρόχρυσον	1

Καὶ εἰς ἐν κουτὶ μικρὰ τρανὰ ἐγκόλπια καὶ σταυρουδάκια ἀργυρόχρυσα ¹.

Τὰ παλαιὰ ἔγγραφα τῆς μονῆς, ἅπερ κατὰ τὴν ἐρήμωσιν αὐτῆς εἶχον ἀπολεσθῆ, καὶ ἄγνωστόν ἐστιν ἡμῖν^ο ποῦ καὶ πότε εὐρέθησαν, καλῶς ποιήσαντες οἱ ἀρχαῖοι πρῆστάμενοι αὐτῆς ἔθηκαν ἐντὸς σακκιδίων παννίνων, ἐν οἷς εἶναι ἀδύνατον ἵνα εἰσέλθωσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν, ἢ τε κόνις καὶ ἡ σίλφη καὶ ὁ σῆς^ο εὐχῆς δ' ἔργον θὰ ἦτο, ἂν καὶ οἱ νεώτεροι τοιοῦτοι ἐτίθεισαν ἐν

¹ Ἄπαντα τὰ ἐν ταῖς δύο σημειώσεσι ταύταις ἀναφερόμενα ἱερὰ ἄμφια καὶ σκευὴ ἐσυλήθησαν, πλὴν τῆς Πύλης καὶ τοῦ ἄμοφορίου τοῦ Λαρίσης Διονυσίου, τὰ ὅποια ἄγνωστον πῶς ἐσώθησαν.

τοιούτοις σακκιδίοις τὰ νεώτερα ἔγγραφα τῶν μονῶν αὐτῶν καὶ τις λόγιος καὶ τίμιος ἀδελφὸς ἐπεμελεῖτο πάντων τούτων τακτικῶς καὶ ἐκαθαρίζεν αὐτὰ καὶ τοὺς κώδικας ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἂν τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ταύτην ἐξήλεγον ἐπιμελῶς τινες τῶν προϊσταμένων τῶν μονῶν. Εὐχῆς ἐπ' ἴσης ἔργον θὰ ἦτο, ἂν καὶ τὸ πλουσιώτατον ἀρχεῖον τῆς Κοινοῦτος πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ ἐκ πυρκαϊᾶς μετέφερον ἐπὶ τοῦ Πύργου καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ ἄνω ὀρόφῳ, ἔνθα δὲν ὑπάρχει ὑγρασία, ἐκεῖ δ' ἔταξιθέτουσαν αὐτό. Ἄλλοτε ἐξήτησα ὅπως δωρεὰν ἐκτελέσω τὴν ἐργασίαν αὐτήν, ἀλλὰ τινες τῶν ἀντιπροσώπων ἀντέστησαν δυσχυρισθέντες ὅτι θὰ ἀντέγραφον αὐτὸ καὶ θὰ ἐδημοσίεον! Οἱ τοιοῦτοι σφόδρα κατεταράχθησαν καὶ ὅταν ἤκουσαν ὅτι ἡ μονὴ τοῦ Δοχειαρίου μοὶ παρεχώρησε τὸ ἀρχεῖον αὐτῆς μετὰ τῆς παρακλήσεως, ὅπως τὸ μὲν ἀρχαῖον ἀντιγράψω, τὸ δὲ νεώτερον ταξιθετήσω, ὡς καὶ ἐγένετο, προσεπάθησαν, ὅπως ματαιώσωσι τὴν ἐντολήν, μάτην ὅμως. Ἐκ τῆς ἀναθεώσεως μοι δὲ ἐργασίας ἐκείνης προέκυψεν ἡ ἱστορία τῆς μονῆς, τὰ κειμηλιαρχεῖα αὐτῆς, ἡ δημοσίευσίς τῶν χρυσοβούλλων λόγων καὶ τῶν σπουδαιοτέρων ἐκ τῶν Πατριαρχικῶν σιγιλίων καὶ ἄλλων ἐγγράφων, χωρὶς ἡ μονὴ νὰ ἐξοδεύσῃ οὐδὲ ὀβολόν.

Ἐνταῦθα ποιῶμαι καὶ τὴν ἐξῆς σύστασιν· ὅπως, ὅταν μεταβαίνωσιν εἰς τὰς μονὰς τοῦ Ἐπιτομῆς λόγιοι πρὸς μελέτην τῶν χειρογράφων, παρίστανται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ καὶ τῷ ἀρχεῖῳ πλείονες τοῦ ἑνὸς προϊστάμενοι καὶ τοὺς πρὸς μελέτην παραδιδόμενους κώδικας παραδιδῶσιν ἐπὶ ἐνυπογράφῳ ἀποδείξει, ἐν ἣ δέον ἵνα περιγράφωνται τὰ κυριώτερα τοῦ κώδικος καὶ ἰδίᾳ τὸ περιεχόμενον, ὃ ἀριθμὸς τῶν φύλλων, τῶν εἰκόνων καὶ λοιπῶν, διότι οἱ ἀναγνώσται ἐνίοτε οὐ μόνον φύλλα κόπτουσι καὶ εἰκόνας, ἀλλὰ καὶ ἀντικαθιστῶσιν αὐτοὺς δι' ἄλλων, ὡς ἔπραξέ τις ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ τῆς μονῆς τοῦ Κουτλουμουσίου, οὐ πρὸ πολλῶν ἐτῶν, ἀντικαταστήσας τὸν κώδικα τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας κυροῦ Ματθαίου διὰ τινος χειρογράφου γραμματικῆς ἐπιθεῖς ἐπ' αὐτῆς τὸν ἀριθμὸν τοῦ κώδικος καὶ παραδοὺς ταύτην ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν εὐπίστον καὶ ἀπρόσεκτον βιβλιοφύλακα τῆς μονῆς.

Αἱ μοναὶ δὲ αἱ ἔχουσαι πλούσια σκευοφυλάκια δέον ἵνα μετακαλέσωνται διὰ μέσου τῆς Κυβερνήσεως εἰδικούς ἄνδρας καὶ ταξιθετήσωσι τὰ ἱερὰ αὐτῶν σκευὴ καὶ ἄμφια κατ' εἶδος καὶ χρονολογίαν ὑποδεικνύοντες ἐν ταῦτῳ καὶ μέρη κατάλληλα πρὸς ἀσφαλεσιάτην αὐτῶν φύλαξιν ἀπὸ τε τῶν πυρκαϊῶν καὶ τῶν λωποδυτῶν καὶ τῆς ὑγρασίας, ἂν δὲ δὲν ὑπάρχωσι τοιαῦτα, νὰ ὑποχρεώσωσι τὰς μονὰς νὰ κατασκευάσωσιν ἢ ἐν Καραϊσ, τῷ κέντρῳ τοῦ ἁγίου ὄρους, ἐν ἔχον διαμερίσματα ἰδιαιτέρα διὰ τὰ ἱερὰ σκευὴ καὶ ἄμφια ἐκάστης μονῆς ἢ ἀνά ἐν ἐν τῷ περιβόλῳ ἐκάστης ἐπίσης μονῆς, ἐν ᾧ δέον ἵνα τοποθετήσωσι καὶ τὰς βιβλιοθήκας, διότι ἐν τοῖς πύργοις εἶναι μὲν ἐξησφαλισμένοι αἱ τε βιβλιοθήκαι, ὅσαι ἔχουσιν ἐν αὐτοῖς τοποθετηθῆ, καὶ τὰ ἀρχεῖα ἐκ τῶν πυρκαϊῶν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐκ τῆς ὑγρασίας, ἣτις εἶναι ἐχθρὸς αὐτῶν ἐπίσης

ἄσπονδος. Ἐπειδὴ δὲ πιθανὸν αἱ μοναὶ ἄφ' ἑαυτῶν νὰ μὴ πράξωσι τοῦτο, τῶν ἐν αὐταῖς προϊσταμένων μὴ ὑπολογιζόντων ἀκριβῶς τὴν μεγίστην καὶ ἀνεπανόρθωτον ζημίαν, ἦν οὐ μόνον τὸ ἅγιον ὄρος θὰ ὑποστῇ, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔθνος καὶ ὁ κόσμος ὀλόκληρος ἐκ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνεκτιμῆτων αὐτῶν θησαυρῶν, διὰ τοῦτο ἀνάγκη πᾶσα ὅπως ἡ ἐκκλησία καὶ ἡ κυβέρνησις ἐπιβάλωσι τὴν ἴδρυσιν αὐτῶν καθ' ὅλους τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὄρους πρὸς ἔξασφάλισιν αὐτῶν.

Οἱ προϊστάμενοι τοῦ ὄρους, εὐθὺς μετὰ τὴν πυρκαϊάν τῆς Σίμωνος Πέτρας, τὴν ἐπισυμβᾶσαν τῇ 28 Μαΐου 1891 καὶ ἀποτεφρώσασαν 42 κώδικας περγαμηνῶν τοῦ Ι-ΙΔ' αἰῶνος, 147 χαρτῶν τοῦ ΙΔ-ΙΘ' αἰῶνος καὶ 56 χαρτ. ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τῶν αὐτῶν αἰῶνων, τὰ ἀδύνατα δυνατὰ θὰ ἔπρεπε νὰ πράξωσιν, ὅπως κτίσωσιν ἰδιαίτερα κατάλληλα κτίρια πρὸς ἔξασφάλισιν τῶν ἀνεκτιμῆτων θησαυρῶν αὐτῶν ἀπάντων, ἀλλὰ δὲν ἔπραξαν τοῦτο. Ἀνάγκη λοιπὸν πᾶσα ὅπως ἐπιβληθῇ αὐτοῖς τοῦτο, ἵνα μὴ βραδύτερον θρηνώμεν τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν, ὅπερ μυριάκις ἀπεύχομαι.

† ΑΡΧΙΜ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΤΕΝΑΣ